

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Κιουταχείας 14 Αχαρνές 13671 Τηλ-fax: 010 2406777

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΧΡΥΣΙΩΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ "Η ΠΑΝΑΓΙΑ"

Περίοδος Α' • Έτος 6ο • Αριθμός φύλλου 29 • Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2002

ΔΗΜΟΣ ΒΙΝΙΑΝΗΣ
ΕΔΡΑ: ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙ
 ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ-ΒΙΝΙΑΝΗ
 ΔΑΦΝΗ-ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙ
 ΚΡΕΝΤΗΣ-ΜΑΥΡΟΜΑΤΑ-ΧΡΥΣΩ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΑΣ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσαν οι εκδηλώσεις που έγιναν στο Δήμο μας με την ευθύνη και οργάνωση του Δ.Σ. του Δήμου και προσωπικά του Δημάρχου μας κ. Κ. Καρανής.

Η πρώτη εκδήλωση έγινε στις 26/4/2002 στο Κερασοχώρι προς τιμή του αγωνιστή του '21 Κώστα Βελή. Έγινε δοξολογία, κατάθεση στεφάνων και εκφωνήθηκαν ομιλίες και χαιρετισμοί απ' τους τοπικούς άρχοντες και επίσημους προσκεκλημένους. Τις παρακολούθησε πολύς κόσμος απ' όλα τα δημοτικά διαμερίσματα και από άλλους γειτονικούς δήμους.

Η δεύτερη εκδήλωση έγινε στις 19/05/2002 στη Βίνιανη για τα εγκαίνια του Μουσείου Εθνικής Αντίστασης και τα αποκαλυπτήρια των προτομών των δέκα υπουργών, μελών της ΠΕΕΑ. Η πανηγυρικός της εκδήλωσης εκφωνήθηκε απ' τον καπετάνιο του ΕΛ.ΑΣ. Βαγγέλη Παπαδάκη-Λευτεριά και στη συνέχεια μίλησε ο Δήμαρχος κ. Κων/νος Καρανής, ο οποίος αφού αναφέρθηκε στα ιστορικά γεγονότα και στη σπουδαιότητα της ίδρυσης του μουσείου, επισήμανε στους παρισταμένους εκπροσώπους της κυβέρνησης και των πολιτικών κομμάτων και των αρχών του νομού, τα βασικά προβλήματα της περιοχής μας και τους κάλεσε να ενσχύσουν σ' αυτά με προσοχή ώστε να λυθούν σύντομα.

Ακολούθησαν μηνύματα και χαιρετισμοί απ' τους επίσημους προσκεκλημένους, έγιναν τα αποκαλυπτήρια των προτομών και κατατέθηκαν στεφάνια. Την κυβέρνηση εκπροσώπησε ο υφυπουργός εσωτερικών κ. Λάμπρος Παπαδήμας. Άλλοι προσκεκλημένοι που παραβρέθηκαν ήταν ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Κ. Κοντογεώργος, ο εκπρόσωπος του πρώην υπουργού κ. Ευάγ. Γιαννόπουλου ο κ. Κων/νος Παπανικολάου, ο πρόεδρος ΤΕΔΚ Ευρυτανίας κ. Δ. Καρασίκης, ο δήμαρχος Καρπενησίου κ. Βασ. Καραμπάς, ο δήμαρχος Αγράφων κ. Κατσιφός, ο δ/ντής Αστ/κής διεύθυνσης Ευρυτανίας, ο δ/ντής

Πυροσβεστικής υπηρεσίας Ευρυτανίας, ο δ/ντής φρουράς Καρπενησίου, πρόεδροι πολλών αντιστασιακών οργανώσεων απ' όλη την Ελλάδα, καπετάνιοι της αντίστασης, εκπρόσωποι πολιτικών οργανώσεων, ο πρόεδρος της ΕΔΙΑ και πολλοί άλλοι απ' τους οποίους ζητούμε συγγνώμη που δεν τους αναφέρουμε για λόγους οικονομίας χώρου. (ο βουλευτής Ευρυτανίας κ. Βασ. Τσίπρας δεν παραβρέθηκε λόγω τροχαίου ατυχήματος που είχε με ευτυχώς ελαφρύ τραυματισμό).

Τέλος ακολούθησε δεξίωση σε όλους τους προσκεκλημένους στην κεντρική πλατεία Βίνιανης.

Παραθέτουμε πιο κάτω τα ονόματα των δέκα υπουργών της ΠΕΕΑ που οι προτομές τους κοσμούν το μουσείο Βίνιανης.

• **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΒΩΛΟΣ.** Πρόεδρος της ΠΕΕΑ. Καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου και Πολιτικός. Σοφός αναλυτής των θεσμών της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας. Από τους ιδρυτές του ΕΑΜ Βουλευτής Θεσσαλονίκης 1892-1956.

• **ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΑΝΤΟΣ.** Γραμματέας εσωτερικού στην ΠΕΕΑ. Γραμματέας του ΚΚΕ στην διάρκεια της κατοχής μέχρι την επιστροφή του Ζαχαριάδη. Εργάστηκε σαν καπνεργάτης. Βουλευτής του Παλαϊκού Μετώπου το 1936. Υπέστη τους διωγμούς της 4ης Αυγούστου. Ουσιαστικός ηγέτης του ΕΑΜικού κινήματος. 1890-1947.

• **ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ.** Πρόεδρος στην αρχή και αντιπρόεδρος μετά στην ΠΕΕΑ. Συνταγματάρχης σε επιτελικές θέσεις. Είχε σημαντικό ρόλο σε αντιστασιακές οργανώσεις. Διώχθηκε κατά τη Δικτατορία του Μεταξά. Δολοφονήθηκε μυστηριωδώς ως εξόριστος στην Ικαρία. 1895-1947.

• **ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ.** Γραμματέας Στρατιωτικών στην ΠΕΕΑ. Υποστράτηγος. Από τους ηγέτες του αντιδικτατορικού κινήματος 1938.

Συνέχεια στη σελ. 5

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΤΩΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

— Και φέτος σας περιμένουμε όλους στο χωριό μας, στην όμορφη Χρύσω, τον Αύγουστο για τη γιορτή της Παναγίας και το πανηγύρι 14 και 15 του μήνα, το πάρτι της νεολαίας στις 13 Αυγούστου, τη βραδιά νεολαίας στις 16 Αυγούστου με μπουζούκια (θα προηγηθεί τη μέρα εκείνη η εκδρομή στο ρέμα), τις εκδηλώσεις για τη μάχη της Χρύσως στις 18 Αυγούστου και του ερχομού της σεπτής κάρας του Αγίου Σεραφείμ στο ομώνυμο εκκλησάκι και της θείας λειτουργίας και δοξολογίας που θα γίνει εκεί.

— Στο εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία θα γίνει ένα μικρό πανηγυράκι ανήμερα της γιορτής του. "Όσοι πιστοί προσέλθετε".

ΕΝΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΤΑΞΙΔΙ

Φέτος το ΠΑΣΧΑ ερχόταν στις 5 Μαΐου. Οπωσδήποτε ο καιρός θα ήταν καλός παρ' όλο που ο Απρίλης ήταν βροχερός. Και επειδή είχα τριανταπέντε χρόνια να κάνω Πάσχα στο χωριό απεφάσισα να ανέβω με το φίλο μου Παναγιώτη.

Τη μεγάλη Τρίτη πρωί-πρωί στις έξι ξεκινήσαμε. Όταν οδηγεί και πηγαίνει προς το χωριό χωρίς να το θέλει αναπτύσσει ταχύτητα.

Έτσι περνώντας την άδεια λεωφόρο φθάσαμε μετά τρεις ώρες στον Πλατανιά και πίναμε τον καφέ μας.

Ήταν πρωί και τα πουλιά κελαηδούσαν, το δε πράσινο τοπίο το χρωμάτιζαν οι ανθισμένες κουτσουπιές, οι μέλεγοι και τα σπάρτα.

Ανηφορίζοντας τις στροφές του Τυμφρηστού, αντικρύζαμε τις πλαγιές των βαθυπράσινων

ελατιών που ανακατευόταν με τις ανθισμένες καστανιές, κουτσουπιές κ.λπ.

Ένα τοπίο όμορφο και μπροστά μας ολόρθο το Βελούχι. Πόσο όμως άσχημο είναι να ανεβαίνεις στο βουνό για να ξανακατεβείς για να μπεις στην όμορφη σήραγγα που σου προκαλεί δέος γιατί σε δυο λεπτά βρίσκεσαι από τη Φθιώτιδα στην Ευρυτανία. Βλέπεις ένα τέτοιο έργο έμεινε τυφλό προς τη Φθιώτιδα, χωρίς έξοδο νέου δρόμου προς δόξα του Κράτους.

Περνώντας τη σήραγγα αντικρύζεις την Ευρυτανία και τις νότιες πλαγιές του Βελουχιού, στα αριστερά σου δε το όμορφο χωριό Άγιο Νικόλαο (Λάσπη). Λίγα λεπτά σε χωρίζουν πλέον από το Καρπενήσι με τον καινούργιο δρόμο.

Εδώ ξετυλιγεται νέο τοπίο,

Συνέχεια στην 6η σελ.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΟΣΤΕΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

Σας κάνουμε γνωστό ότι η επισκευή του ΟΣΤΕΟΦΥΛΑΚΙΟΥ κοντεύει να ολοκληρωθεί. Τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν από δωρεές ήταν αρκετά, όχι όμως όσα τελικά χρειάζονται για να τελειώσουν όλες οι εργασίες επισκευής του. Μην έχοντας άλλο τρόπο εξεύρεσης χρημάτων, αναγκασόμαστε να ενεργοποιήσουμε το λογαριασμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ Τράπεζας, με σκοπό να συγκεντρωθεί το υπόλοιπο ποσό που απαιτεί-

ται. Σας ενημερώνουμε επίσης ότι είχε συγκεντρωθεί το ποσό του 1,5 εκ. δρχ., το οποίο και διατέθηκε ολόκληρο και σας καλούμε να βοηθήσετε στην προσπάθειά μας αυτή για ολοκλήρωση του έργου, προσφέροντας την όποια οικονομική σας στήριξη. Ελπίζουμε ότι ανταποκριθείτε όπως έγινε και ως τώρα, το έργο θα είναι έτοιμο το φθινόπωρο.

Αριθμός Λογαριασμού:
Εμπορική Τράπεζα
013/40-576-479

♦ Οι Πέτρινες Γέφυρες του Μανόλη και της Τατάρνας
σελ. 4

♦ ...Και 'σύ γυρεύεις την αλήθεια στην Χαλιμάς τα παραμύθια...
σελ. 4

♦ Απόψεις και Σχόλια
σελ. 5

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Γράφει ο Αντώνης Καρανίκας

Κώστας Μπουμπουρής 2002

1. Την Κυριακή 23 Ιουνίου έγινε στο χωριό **Μάραθος (Δ.Δ. Δήμου Αγράφων)** η παρουσίαση του νέου βιβλίου του αστυνόμου και συγγραφέα **κ. Κων/νου Π. Μπουμπουρή**, με τίτλο: «**Κατσαντώνης: εποποιία και θρύλος**». Η παρουσίαση έγινε με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που γίνονται κάθε χρόνο εκεί με την ονομασία: «**Κατσαντώνεια**». Παραβρέθηκαν αρκετοί λογοτέχνες καταγόμενοι απ' την Ευρυτανία, οι οποίοι προλόγησαν την παρουσίαση και διάβασαν αποσπάσματα απ' το περιεχόμενο του βιβλίου, τοπικοί άρχοντες όμορων δήμων και φυσικά πολύς κόσμος - Μαραθιώτες και άλλοι - που με την παρουσία τους τίμησαν τον ήρωα του τόπου μας - τον Κατσαντώνη.

Τα έσοδα απ' τις πωλήσεις των βιβλίων του ο κ. Μπουμπουρής θα τα διαθέσει όλα στο σύλλογο Μαραθιωτών με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία του και την έκδοση περιοδικού εντύπου.

Στο βιβλίο περιέχεται με λεπτομέρεια η ζωή του ήρωα Κατσαντώνη, μέσα από διηγήσεις γραπτές και προφορικές. Όλοι οι ισχυρισμοί του συγγραφέα τεκμηριώνονται με παραπομπές σε σχετικά κείμενα ιστορικών και περιηγητών της εποχής και σε σχέση με τη γνωστή ιστορία και παράδοση του τόπου μας. Ταυτόχρονα στις σελίδες του βιβλίου - όπου υπάρχουν και φωτογραφίες με τα μέρη στα οποία έδρασε ο Κατσαντώνης - αναφέρονται και πλείστα άλλα ιστορικά γεγονότα και δημοτικά τραγούδια που συνδέονται βέβαια με την εποχή και τον τόπο μας.

Συγχαίρουμε τον συγγραφέα κ. Μπουμπουρή γι' αυτό το πόνημα που συμβάλλει στη διάσωση της τοπικής μας ιστορίας που πρέπει όλοι να γνωρίζουμε.

Το βιβλίο διατίθεται απ' το βιβλιοπωλείο **Γ. Ανθρακίδη (Κ. Βάρναλη 24, Ν. Ιωνία, Τ.Κ. 14231, Τηλ. 2797388)** και στο **Καρπενήσι απ' το βιβλιοπωλείο Αναστ. Τρίκκα**.

2. Την Κυριακή 2 Ιουνίου στο

Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, στην αίθουσα «Αντώνη Τρίτση», έγινε η παρουσίαση του βιβλίου του συμπατριώτη μας **Πάνου Δ. Αρβανίτη** με τίτλο «**Οδυνηρά σταχυολογήματα**». Την παρουσίαση έκανε ο γνωστός Ευρυτάνας λογοτέχνης και συγγραφέας **Μιχάλης Σταφυλάς** ο οποίος και προλογίζει το βιβλίο. Αποσπάσματα απ' το βιβλίο διάβασαν οι ηθοποιοί **Δημ. Πετράτος** και **Άννα Πολυτίμου** - **Παπακωνσταντίνου**.

Στις σελίδες του αναφέρονται γεγονότα απ' τα «πέτρινα χρόνια», απ' τη δεκαετία δηλ. του 1940-50, όπως τα έζησε ο ίδιος ο συγγραφέας και τη γενικότερη επίπτωσή τους στην κοινωνία του τόπου μας. Είναι ένα σπουδαίο λογοτεχνικό βιβλίο με ιστορικές αναφορές.

3. Εκδόθηκε το δεύτερο βιβλίο του **αρχιμανδρίτη Δοσίθου** με τίτλο: «**Μια γοργόνα στον Κεράτιο**», Έκδοσις Ιεράς Μονής Τατάρνας Ευρυτανίας. Αναφέρεται και αυτό όπως και το πρώτο βιβλίο («**Θέλω να πιάω όλο το Βόσπορο**») στην Πόλη, περιέχει πολλά κείμενα που αναφέρονται στον Οικουμενικό Θρόνο, στους Έλληνες και τους άλλους κατοίκους της Πόλης, και στον Οικουμενικό Πατριάρχη. Πάρατίθενται πολλές φωτογραφίες με μνημεία και τοπία της περιοχής της Πόλης.

Ποιητική Έκφραση

Ο ΣΟΥΛΑΣ

Με την ευχή της μάνας του ξεκίνησε και λίγο πριν τα μάτια του βουρκώσουν παίρνει το ταγαράκι του και πάει να βρει τον αδερφό του που του μήνυσε να κατεβεί στην Πόλη ν' ανταμώσουν, να πιάσει μια δουλειά, ψωμί να φάει.

Στον τόπο που γεννήθηκε μεγάλωσε κι' ούτ' έτυχε ποτέ του ν' αλαργέψει ο Σούλας, λιανοπαίδι κι' ορφανό. Σε δέντρα και μαντρότοιχους σκαρφάλωσε και τόχε ως τα κατάβαθα πιστέψει πως κέντρο όλου του κόσμου είν' το χωριό.

Συλλογισμένος κάμπωσο περπάτησε, αλάργεψε πολύ και δε φαινόταν κανένα απο τα σπίτια του χωριού. Βρήκε έναν ίσκιο κάπου και σταμάτησε κι' αποσταμένος τώρα αφουγκραζόταν στο ρέμα το τραγούδι του νερού.

Αποκοιμήθηκε κι αλλόκοτο ένα όνειρο σαν ολοζώντανη την έφερε μπροστά του ολάκερη του Σούλα τη ζωή. Το φίλο του το Λιάκο τον παμπόνηρο, τη μάνα του, τα γίδια, τα σκυλιά του, τους χωριανούς, το σπίτι του, τη γή.

Πριν σουρουπώσει ο Σούλας ξαναγύρισε με το ταγάρι απείραχτο στον ώμο κι' η μάνα του σκυφή στο πλουσταριό. Κοιτάχτηκαν για λίγο και δε μίλησε κι' ύστερα λέει: «τον έχασα το δρόμο, δεν ξαναφεύγω, μάνα, απ' το χωριό».

Θανάσης ΑΒΡΑΜΗΣ

...και συ γυρεύεις την αλήθεια
στης Χαλιμάς τα παραμύθια...

ή πώς κατασκευάζονται πλανεμένες συνειδήσεις
μέσα από τη λογική της μιας και μοναδικής
αλήθειας στη διδασκαλία της ιστορίας.

Πριν ασχοληθούμε ειδικά με τον τρόπο που ερευνάται η ιστορική αλήθεια κατά τη διδασκαλία του σχετικού μαθήματος στην ελληνική εκπαίδευση, οφείλουμε να κάνουμε κάποιες γενικές παρατηρήσεις:

α. Μέσα από τα αυστηρά ιεραρχικό και πυραμιδωτό μοντέλο άσκησης της εκπαιδευτικής πολιτικής, δε δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να ασκήσει ουσιαστική κριτική - με βάση τουλάχιστον την εμπειρία του στην τάξη - στον τρόπο διδασκαλίας και με μαθήματος, αφού δεν "προβλέπεται" η συμμετοχή του στη διαμόρφωση του αναλυτικού προγράμματος, της ύλης και των μεθόδων διδασκαλίας. Ο εκπαιδευτικός, ως "ο τελευταίος τροχός της αμάξης" καλείται να εφαρμόσει το "άνωθεν" δοσμένο αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος, με προκαθορισμένες μεθόδους διδασκαλίας και με ύλη αυστηρά περιορισμένη από την αυθεντία του ενός και μοναδικού βιβλίου (μαθητού και δασκάλου), μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια και κάτω από το βάρος των ασφυκτικών πλαισίων που διαμορφώνουν τα προγράμματα αξιολόγησης μαθητών και εκπαιδευτικών.

Έτσι, η όποια κριτική ή αμφισβήτηση του περιεχομένου της ύλης ή των μεθόδων διδασκαλίας της εξαντλείται σε κάποιες πιθανές συμμετοχές των εκπαιδευτικών σε μεμονωμένα σεμινάρια, όπου στο τέλος τους συνήθως υπάρχει η δυνατότητα για κάποιες συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων.

β. Η διδασκαλία της ιστορίας δεν μπορεί να ξεφύγει απ' το γενικό πλαίσιο λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος. Ενός συστήματος που δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένας μηχανισμός απόλυτα υποταγμένος στις ιδεολογικές και πολιτικο-οικονομικές σχέσεις της κοινωνίας, και που από την πλευρά του συμβάλλει κι αυτός στην αναπαραγωγή του συστήματος του γενικού καταμερισμού εργασίας σε πνευματική και χειρωνακτική.

Η μελέτη των στατιστικών δείχνει πως το "ξεκαθάρισμα" των μαθητών που θα συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους από αυτούς που θα "πεταχτούν έξω", μέσα από το ανελέητο εξεταστικό σύστημα, καθορίζεται με βάση την κοινωνική τάξη της προέλευσής τους.

Και είναι λυπηρό το γεγονός, όσες προσπάθειες κι αν κάνει ο εκπαιδευτικός στην τάξη να ανατρέψει ένα τέτοιο σκληρό, να νιώθει πως το μέλλον των μαθητών του είναι προδιαγεγραμμένο. Οι έχοντες κάποια χρόνια εμπειρία στις σχολικές αίθουσες του Μενιδίου, παρακολουθούμε με θλίψη τα χαμηλά ποσοστά των μαθητών μας που συνεχίζουν τις σπου-

δές τους στο λύκειο και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και με φρίκη διαπιστώνουμε την επαλήθευση της ρήσης του Πουλαντζά: "τα παιδιά των αστών παραμένουν μαζικά αστοί και τα παιδιά των προλεταρίων γίνονται μαζικά προλεταριοί".

Μια σε βάθος ανάλυση και κριτική του πλαισίου διδασκαλίας της ιστορίας θα απαιτούσε ενδελεχή εξέταση όλων των πλευρών αυτού του πλαισίου που καθορίζεται από: το μαθητικό βιβλίο, το βιβλίο δασκάλου, τους στόχους του μαθήματος, τις μεθόδους διδασκαλίας, τους τρόπους σκέψης που καλλιεργεί, τις ικανότητες που προάγει κ.λπ.

Εδώ θα προσπαθήσουμε με μια παράθεση μερικών στοιχείων, παρμένων απ' την εμπειρία της διδασκαλίας του μαθήματος, αρκετά ενδεικτικών, να καταδείξουμε την ανεπάρκεια των μεθόδων προσέγγισης της ιστορίας, καθώς και τους πολιτικά προβληματικούς - έως και ύποπτους - σκοπούς της διδασκαλίας της:

Η ιστορία αποτελεί για τους μαθητές, μια απλή γεγονотоλογική εξιστόρηση συμβάντων, ενός παρελθόντος ξένου προς αυτά. Τα παιδιά λαμβάνουν μια σειρά έτοιμων γνώσεων από γεγονότα σε ιστορική σειρά, - όχι πάντα αυστηρά τηρούμενη - χωρίς ιδιαίτερο τρόπο σκέψης, κριτικής και απόδειξης.

Αυτό που κυριαρχεί στην αφήγηση, είναι μια μεθοδευμένη προσπάθεια να παρουσιαστεί η πορεία του ελληνοισμού, από την αρχαιότητα ως σήμερα, σαν συνεχής και αδιάτακτη. Το έθνος παρουσιάζεται σαν μια φυσική οντότητα, χωρίς αλλαγές στο χρόνο, χωρίς επιρροές από εσωτερικές συγκρούσεις, χωρίς αλληλεπιδράσεις από "μειονότητες", χωρίς μεταλλάξεις της ταυτότητάς του. Είναι σαφέστατη η αγωνιώδης προσπάθεια της διαφύλαξης της "καθαρότητας" του ελληνοισμού, κόντρα στους κατά καιρούς "άλλους", στους οποίους οφείλει να αντιστέκεται, να απορρίπτει καθετί απ' αυτούς, και μετά από τις όποιες επαφές μαζί τους, να συνεχίζει και "ξανά προς τη δόξα να τραβά".

Είναι χαρακτηριστικό το μένος που πολεμήθηκαν όσοι ιστορικοί αναλυτές τόλμησαν και "προσέβαλαν" τη φυλετική μας καθαρότητα (βλ. Φαλμεράγιερ), καθώς και η απουσία κάθε αναφοράς στο θέμα των προσμίξεων από τις μακράιωνες αλληλεπιδράσεις με άλλους λαούς και φυλές. (Μολονότι πολλοί ιστορικοί αναφέρονται σ' αυτό. Χαρακτηριστικά ο ιστορικός Βασίλης Παναγιωτόπουλος ως προς το θέμα της ελληνικότητας υποστηρίζει: "Οι επαναστατημένοι -

Συνέχεια στη σελ. 3

...και συ γυρεύεις την αλήθεια στης Χαλιμάς τα παραμύθια...

ή πώς κατασκευάζονται πλανημένες συνειδήσεις μέσα από τη λογική της μιας και μοναδικής αλήθειας στη διδασκαλία της ιστορίας.

Συνέχεια απ' τη σελ. 1

το '21 - δεν ήταν όλοι αποκλειστικά ελληνόφωνοι, αλλά πολεμούσαν ως Έλληνες. Οι χριστιανοί Αλβανοί της Ν. Αλβανίας ήταν δίγλωσσοι. Οι βλάχοι της Κεντρικής Ελλάδας δίγλωσσοι. Οι Αρβανιτόβλαχοι τρίγλωσσοι και κάποιοι σλάβοι στις Βόρειες επαρχίες δίγλωσσοι. Δεν αυτοαναγνωρίζονται ως κάτι άλλο και πολεμούν εν όψει δημιουργίας ελληνικού κράτους και πολιτισμού".

Ακόμη και όταν αναγκαστικά λόγω της ιστορικής αφήγησης κατακτηθείς άλλων λαών ή κατοχές απ' αυτούς - αναφέρονται επαφές με άλλους πολιτισμούς, αυτοί παρουσιάζονται όχι απλώς υποδεέστεροι και συνεπώς ανάξιοι να επηρεάσουν καθοριστικά τη φυσιογνωμία μας, αλλά και σαν τόσο ποταποί και σχεδόν άχρηστοι, ακόμη και για τους ίδιους λαούς που τους δημιούργησαν, ώστε να δικαιολογούνται και να επιβραβεύονται ιστορικά ακόμη και ιμπεριαλιστικές εκστρατείες τύπου Μ. Αλεξάνδρου στο όνομα του εκπολιτισμού τους.

Η προσκόλληση στη δόξα και την αξία του αρχαιοελληνικού πολιτισμού είναι ένα άλλο στοιχείο που χαρακτηρίζει τη διδασκαλία της ιστορίας. Καλύπτοντας επιμελώς λάθη και τρωτά αυτού του παρελθόντος, αφήνονται να έρχονται στο φώς μόνο στιγμές δόξας και προόδου (κι αυτές επιλεκτικά φωτισμένες). Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι αυτό που κυριαρχεί στη διδασκαλία για την Αρχαία Αθήνα, είναι η δημιουργία των κλασικών έργων, - ενώ ελάχιστες αναφορές γίνονται στην ουσία της ταξικής διαστρωμάτωσης της κοινωνίας με τους δούλους, την παντελή έλλειψη δικαιωμάτων για τις γυναίκες, και τον αποκλειστικά ιδιωτικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Κι από εδώ βέβαια απουσιάζει πλήρως ο προβληματισμός, έστω στο ερώτημα: "Αξίζει προς χάριν του κλέους του Παρθενώνα να χαθεί η ζωή έστω κι ενός δούλου; - απ' τους χιλιάδες που χάθηκαν στη διαδικασία χτισίματός του.

Η προγονοπληξία χαρακτηρίζει την ιστορική σύγκριση του χτες με το σήμερα, το οποίο αφοριστικά αναδεικνύεται υποδεέστερο και ανάξιο ενός "ένδοξου παρελθόντος", παρά κάποιες προσπάθειες αντιπαράθεσης σ' αυτήν την προγονολατρεία μέσα από ύλες άλλων μαθημάτων.

Ο Νίκος Δήμου για το φαινόμενο αυτό, γράφει σκωπτικά: «Φτάσαμε στο σημείο να μισήσουμε τη μύτη μας που δε μοιάζει με την αρχαιοελληνική».

Η άμεση σύνδεση του Χριστιανισμού με την πορεία του Ελληνικού έθνους χαρακτηρίζει, από ένα χρονικό σημείο και μετά, την ιστορική αφήγηση. Στο πλαίσιο αυτό και μέσα από τις κατά καιρούς πολιτικές σκοπιμότητες που η "αλληλούποστηξη" τους εξυπηρετεί, έχουμε απόκρυψη ιστορικών στοιχείων που δείχνουν τον σκοταδιστικό ρόλο που έπαιξε κατά εποχές η εκκλησία όσον αφορά στη διαμόρφωση του πολιτικού και κοινωνικού γίγνεσθαι. Σε πόσους μαθητές μετά το πέρασμά τους απ' τα σχολικά θρανία, έχει μείνει άραγε η καταστροφική δράση των χριστιανών σε μνημεία του αρχαίου κόσμου, ή οι σφαγές επί των εθνικών; Ιδιαίτερα αποκρύπτεται ο ρόλος του κλήρου κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας και της Επανάστασης του '21, αλλά γι' αυτό θ' αναφερθούμε εκτενέστερα παρακάτω.

Επίσης δεν υπάρχουν αναφορές σε κάθε είδους βαρβαρότητες ελλήνων επί

άλλων λαών θεωρώντας ίσως πως κάτι τέτοιο θα μείωνε την αξία του ελληνισμού και αγνοώντας την ουσία της ρήσης: "ελληνικό είναι ότι είναι αληθινό". Ηρωοποιείται για παράδειγμα ο Βασίλειος ο Βε (ο Βουλγαροκτόνος) και δεν αναφέρεται το γεγονός ότι πανηγύρισε τη νίκη του εναντίον των Βουλγάρων με μια τρομερή πράξη: Διέταξε να τυφλωθούν οι αιχμάλωτοι (περίπου 14.000), να χωριστούν σε ομάδες από 100 άνδρες μ' ένα μονόφθαλμο αρχηγό και να οδηγηθούν "εν πομπή" στον τσάρο τους. Ή δε γίνεται καθόλου αναφορά στις σφαγές και τις λεηλασίες κατά τη διάρκεια της κατάληψης της Τριπολιτσάς. Ο Ντάγκλας Ντέικιν αναφέρει ότι ο Κολοκοτρώνης και Πετρόμπεης Ξεγελάνας τον Δ. Υψηλάντη αρχιστράτηγο του Μοριά και πολιορκητή της Τριπολιτσάς, τον έστειλαν να προχωρήσει με μια φάλαγγα προς τον Κορινθιακό Κόλπο για να ανακόψει υποτιθέμενο τουρκικό σώμα, ενώ την ίδια ώρα βρίσκονταν σε διαπραγματεύσεις με τους Αλβανούς για να παραδώσουν την πόλη προδίδοντας τους Τούρκους. Τουλάχιστον 8.000 άνθρωποι σφαγιασθήκαν, λέει ο Ντέικιν, και προσθέτει ότι ο Άγγλος αρχηγός του επιτελείου του Υψηλάντη, Τόμας Γκόρντον, μόλις έμαθε τι συνέβη, εγκατέλειψε αηδισμένος τον ελληνικό στρατό. Το συμβάν βεβαιώνει ο Κωστής Παπαγιώργης, θεωρώντας όμως ότι ο Υψηλάντης έφυγε οικειοθελώς για να μην είναι παρών σε ό,τι επρόκειτο να συμβεί, και ανεβάζοντας σε μεγαλύτερο αριθμό τους σφαγιασθέντες Τούρκους και Εβραίους της Τριπολιτσάς.

Όταν παρακολουθούμε την κατά εποχές πορεία του ελληνισμού, και όχι ολόκληρου. Πού βρίσκονται άραγε για την Ιστορία, η Κρήτη μετά τα Μινωικά χρόνια, τα Επτάνησα και τα νησιά Ανατ. Αιγαίου, η Θράκη, η Ήπειρος κ.λπ.; δεν έχουμε παράλληλες αναφορές στη ζωή και δράση των άλλων λαών ανά την υφήλιο - παρά μόνο όταν οι διαδρομές τους συναντώνται -, και αυτοί δημιουργεί την αντίληψη στα παιδιά ότι ο ελληνισμός συμπίπτει με την αρχή του ανθρώπου, είναι το "κέντρο του κόσμου", κι ενδεχομένως για πολύ καιρό η μοναδική φυσική οντότητα του πλανήτη.

Απουσιάζουν, επίσης, στοιχεία για την ιστορική πορεία και την πολιτισμική δραστηριότητα των άλλων λαών. Πράγμα ιδιαίτερα αρνητικό για περιοχές όπως το Μενίδι, που έχει και μαθητές άλλων φυλών (π.χ. Τσιγγάνοι) ή γεννημένους σε άλλες χώρες (Αλβανία, πρ. χώρες Σοβ. Ένωσης). Η γνώση της ιστορίας της φυλής τους και των χωρών που μεγάλωσαν και η διδασκαλία του πολιτισμού τους, θα έκανε το περιεχόμενο της ιστορίας λιγότερο ανοίκειο προς αυτούς. Και βέβαια αυτή η "παράλειψη" δεν είναι τυχαία αν αναλογιστούμε την πολιτική της πλήρους αφομοίωσης που εφαρμόζει το ελληνικό κράτος επί κάθε λογής "μειονοτήτων".

Μια συνολική παρατήρηση ακόμη, είναι ότι η παρουσίαση των ιστορικών συμβάντων γίνεται με τρόπο που να φαίνεται "αντικειμενικός", έξω από σχέσεις ανθρώπων που τα βίωσαν, πέρα από σχέσεις εξουσίας, ταξικές αντιπαλοότητες και συγκρούσεις. Τα παιδιά διδάσκονται τα γεγονότα και τα ιστορικά φαινόμενα τεμαχισμένα - βοηθούν σ' αυτό και οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - και δεν αναλύουν την συνθετότητά τους.

Δεν ωθούνται στην κατανόηση των βασικών μηχανισμών που κινούν τον

τροχό της ιστορίας και παράγουν, δράση και πολιτισμό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το πέρασμα απ' το φεουδαρχικό σύστημα οργάνωσης της κοινωνίας στο αστικό, που παρουσιάζεται σαν ένα συγκυριακό φαινόμενο οφειλόμενο κυρίως σε τυχαία γεγονότα, όπως φυσικές καταστροφές, λιμοί, επιδημίες ασθενειών κλπ. κι όχι σαν φυσικό επακόλουθο του μηχανισμού της πάλης των διάφορων τάξεων και ομάδων. Ένα άλλο παράδειγμα είναι ο τρόπος παρουσίασης και προσέγγισης των εμφύλιων συγκρούσεων και αντιπαράθεσεων. Σαν κύριες αιτίες «φωτίζονται» τα χαρακτηριστικά της φυλής μας και οδηγούν στη λογική απλουστευμένων αποφθεγμάτων του τύπου: Το έθνος μεγαλοουργεί σε εποχές ομόνοιας και δεινοπαθεί σε περιόδους διχόνοιας!!!

Τίποτε από τα παραπάνω, βέβαια, δεν είναι τυχαίο. Η άμεση εξάρτηση της διδασκαλίας της ιστορίας από τους μηχανισμούς της εξουσίας, έχει σαν φυσικό επακόλουθο τον έλεγχο της παρεχόμενης γνώσης και των μεθόδων διδασκαλίας της, ώστε μέσα από αυτές τις διδασκαλίες να δημιουργούνται πλανημένες κοινωνικές συνειδήσεις.

Γιατί, ανάλογα με το τι διδάσκουμε στους μαθητές μας στο σχολείο, αποκτούν κρίση βάση της οποίας απορρίπτουν ανθρώπους ή τάξεις, και αντίστοιχα αποδέχονται άλλους. Εδώ ο ιστορικός Βώρος τονίζει: «Τα πράγματα λοιπόν είναι σοβαρά κι επικίνδυνα». Για ποιούς; Μα για όσους ήταν απόντες από μεγάλα έργα, ή έπαιξαν ρόλο αρνητικό, ή θεωρούν ότι η αφήγηση κάποιων γεγονότων δεν ευνοεί τις δικές τους θέσεις, την ιδεολογία τους, τους σκοπούς τους.

Α' «Χάθηκε... η επανάστασή μας και δεν ήρθε η νεκρανάστασή μας, όπως γράφει η ιστορία στα μαθητικά βιβλία». Απ' το δίσκο του Χρ. Λεοντή (παραστάσεις).

Β' Παλαμάς: Το '21: Έχουμε ως την ώρα την ιστορία του; Φοβάμαι πως όχι. Τη μυθολογία του; Φοβάμαι πως ναι. Κ. Παλαμάς.

("Άπαντα" 10,17)

Αυτή η προσπάθεια, αυτών που γράφουν τα σχολικά εγχειρίδια είναι ιδιαίτερα εμφανής με μια τονισμένη περίοδο της ελληνικής ιστορίας: Στην επανάσταση του '21 με ό,τι προηγήθηκε και ό,τι ακολούθησε. Παρατηρούμε εδώ "ελλιπή" φωτισμό στοιχείων, ιδιαίτερα κρίσιμων, όπως: ο ρόλος των μεγάλων δυνάμεων, ο ταξικός χαρακτήρας του αγώνα και η κατάληξή του, τα ανθρώπινα στοιχεία των πρωταγωνιστών του. Κρύβεται επιμελώς η δράση ομάδων που προσπάθησαν να κατευνάσουν την όποια επαναστατική διάθεση στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και έδρασαν αρνητικά στη διάρκεια του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

Είναι χαρακτηριστικές οι αναφορές του Τάκη Κανδηλάρου για τον προδοτικό ρόλο μιας σειράς κοτζαμπάσηδων, καθώς και του Ανάτατου Ιερατείου που "δισεισθανόμενοι την έναρξη του Αγώνα διετελούν περίτρομοι..." και οδηγούνται σε σειρά ενεργειών όπως από δολοφονίες αγωνιστών, προδοσίες τους στους Τούρκους, σαμποτάρισμα της προσπάθειας για την ένωση των όπλων, με μοναδικό στόχο την αποτυχία της Επανάστασης.

Στους πρώτους μήνες της επανάστασης "έκαστος κοτζαμπάσης άρχισε να νομίζει τον εαυτό του Σουλτάνο και να αντιποιείται άπαντα τα σουλτανικά προνόμια...", γράφει ο Γερμανός ιστορικός Μέντελσον. Και ο Άγγλος

ιστορικός Φίνλεϊ, αυτόπτης μάρτυρας των γεγονότων του '21, προσυπογράφει: "Κάθε προεστός αγωνίσθηκε να γίνει ένας μικρός ανεξάρτητος δυνάστης... Οικειοποιήθηκε τα προνόμια του Σουλτάνου. Πριν περάσουν έξι μήνες έμοιαζε σαν η επανάσταση να είχε πλημμυρίσει την Ελλάδα με πλήθος μικρών αληπασάδων".

Μπορεί να μη γνωρίζουμε πολλά γι' αυτά, "όμως όλοι μπορούμε να αναφερθούμε στα δυο πιο σημαντικά γεγονότα της σύγχρονης ιστορίας μας, στο κρυφό σχολειό και στην ευλογία των όπλων στην Αγ. Λαύρα από τον Π.Π. Γερμανό", όπως συχνά αναφέρεται σε εορταστικούς λόγους.

Κι όμως οι μοναδικές μαρτυρίες που έχουμε γι' αυτά τα γεγονότα είναι από 2 ζωγραφικούς πίνακες, που όλοι πολλάκις αντικρύσαμε, του Γκύζη και του Βρυζάκη.

Διόλου δε λαμβάνονται υπ' όψη ιστορικές εργασίες που παρουσιάζουν το μεν γεγονός της Αγ. Λαύρας σα μεγάλο ψέμα ή το ότι σ' αυτό δεν αναφέρεται ούτε ο ίδιος ο Π.Π. Γερμανός, για το δε κρυφό σχολειό, κρύβεται η αλήθεια πως δεν υπήρχε λόγος ύπαρξής του, γιατί απλά οι Τούρκοι, μη ενδιαφερόμενοι για την εκπαίδευση, δεν κινήθηκαν τα σχολεία. Ο ιστορικός Β. Παναγιωτόπουλος γράφει: "Η ανάπτυξη της παιδείας υπήρξε βασικός συντελεστής αναγέννησης του έθνους. Τα σχολεία είναι... φανερά, ο Αλή Πασάς για παράδειγμα παρακολουθεί στα Γιάννενα τα πειράματα Φυσικής του Ψαλίδα".

Ο ιστορικός Άλκης Αγγέλου στο βιβλίο του "Το κρυφό σχολειό - Το χρονικό ενός μύθου", αναφέρεται στην κατασκευή αυτού του ψεύδους.

Για λίγο καιρό, όσο χρειάστηκε να ξεσηκώσει θύελλα διαμαρτυριών και να αποσυρθεί, αναφερόταν σε σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας: "Καμιά ιστορική μαρτυρία της εποχής δεν κάνει λόγο για κρυφά σχολεία ή για απαγόρευση της λειτουργίας σχολείων από Τούρκους. Αντίθετα υπάρχουν πολυάριθμες μαρτυρίες για διώξεις προσοδευτικών δασκάλων από εκκλησιαστικούς κύκλους.

Για τους λόγους που οι δυο ζωγράφοι - εντελοδόχοι της εκκλησίας φιλοτέχνησαν τους πίνακες, κάνει λόγο ο ιστορικός Τ. Βουρνάς και αναλύει με ιδανικό τρόπο ο Χρ. Κάτσικας σ' ένα εξόχως αποκαλυπτικό βιβλίο του για πολλά απ' αυτά που συμβαίνουν στο χώρο της εκπαίδευσης. Εξηγούν τη σχέση εξάρτησης των ζωγράφων προς την εκκλησία της εποχής και το πώς η προπαγάνδα που περνάει μέσα απ' αυτούς, εντάσσεται στις τότε σχέσεις Πολιτείας - Εκκλησίας με την επικράτηση μιας ηθικολογικής - θρησκευτικής αντίληψης.

Προσπαθήσαμε να απομυθοποιήσουμε ένα μέρος μιας σειράς απόψεων που περνούν απ' τα σχολικά βιβλία της ιστορίας σαν οι μόνες και απόλυτες αλήθειες.

Ενθερμοί αρνητές της μίας και μόνης οπτικής γωνίας απ' όπου αντικρύζονται πολυσύνθετα θέματα, όπως το ιστορικό γίγνεσθαι, αναμένουμε και τις δικές σας απόψεις.

Άλλωστε σκοπός ενός περιοδικού εκπαιδευτικού και κοινωνικού προβληματισμού, είναι να "ανοίγει" θέματα που πολλοί θα ήθελαν "κλειστά".

Απο το περιοδικό
"Τα πίσω θρανία"
του Συλλόγου Δασκάλων
Ανατολικής Αττικής:
«Ο Σωκράτης»

Οι Πέτρινες Γέφυρες του Μανόλη και της Τατάρνας

Η Ευρυτανία συνδεόταν στα παλαιά χρόνια με τον Βάλτο, χάρις σε ένα γεφύρι που άφησε εποχή, το γεφύρι της Τατάρνας. Ήταν ένα θαύμα τεχνικής, της εποχής της Τουρκοκρατίας. Απορεί κανείς πώς το έχτισαν... Μία και μόνη καμάρα στηριγμένη σε δύο κατακόρυφους βράχους και από κάτω να βράζει ο Αχελώος... Τώρα αυτό το γεφύρι βρίσκεται βαθιά βυθισμένο μέσα στα νερά της λίμνης. Ένα νέο γεφύρι στην ίδια θέση, αλλά ψηλότερα, στήθηκε λίγο πριν φθάσουν τα νερά της λίμνης. Είναι θαύμα τεχνικής. Έχει πάρει τρία διεθνή βραβεία. Σχεδιαστής ο Αρίσταρχος Οικονόμου. Εί γι' αυτήν την γέφυρα για χρόνια πολλά δεν υπήρχε δρόμος κατάλληλος για πρόσβαση, γεγονός που έγινε μόλις τα τελευταία χρόνια. Τώρα μεγάλη αρτηρία, που δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, συνδέει το Μαλιακό με τον Αμβρακικό, περνώντας απ' την νέα γέφυρα της Τατάρνας. (Στα πόδια του γεφυριού της Τατάρνας ανάβλυζε η μεγάλη νερομάνα της Μαρδάχας. Λένε πως επικοινωνούσε με την λίμνη των Ιωαννίνων. Απ' αυτήν και μόνο ο Άσπρος άλλαζε χρώμα και κατηφόριζε γαλάζιος. Εκεί το Μοναστήρι είχε μετόχι και ναό επ' ονόματι της Αγίας Παρασκευής. Εκεί γινόταν τον Σεπτέμβριο το μεγάλο πανηγύρι της Τατάρνας. Ήταν η μεγαλύτερη εμποροζωπανήγυρη της Δυτικής Στερεάς. Κρατούσε επτά ημέρες. Βούιζαν οι ρεματιές από την χλαλοή. Ακόμα κι ο Μπαρμπα-Γιώργος ο Μπλατσάρας, ο μπαρμπούλης του Καραγκιόζη μιλάει για «του πανγκύρ» της Τατάρνας, όταν... τηλεφωνάει στην θεία Παυλίνα. Όλα όμως αυτά τώρα είναι στον πάτο της λίμνης. Μόνον οι αναμνήσεις στους παλαιότερους μένουν).

Οι πέτρινες γέφυρες Μανόλη και Τατάρνας, ήταν άλλοτε δυο ορατά στολίδια της τεχνικής των κατασκευών στην Ευρυτανία, τα οποία σήμερα είναι στα νερά της τεχνητής λίμνης των Κρεμαστών. Τα δημιούργησαν με ελεύθερη την φαντασία τους οι (κατά κυριολεξία αγράμματοι, αλλά συγχρόνως και σοφοί επιστήμονες, κυρίες Ηπειρώτες κτίστρες, καθώς και άλλοι Έλληνες π.χ. Ευρυτάνες. Οι Πρωτομάστορες των παλιών λίθινων γεφυριών, με κύρια κέντρα τα ηπειρωτικά χωριά Πυροσόγιαννη και Βούρμπιανη από το 1500-1900 μ.Χ. γέμισαν με τα αριστουργηματικά τους έργα όχι μόνο την χερσόνησο του Αίμου αλλά και τόπους πιο μακρινούς μέχρι και την Περσία.

Και τα δύο αυτά λίθινα γεφύρια είναι επιτεύγματα μοναδικών Πρωτομαστόρων και «μπουλουκιών» πολύ παλιά, το ένα του 17ου μ.Χ. αιώνα (1659), ίσως εξίσου παλιό και το άλλο. Βρίσκονται και τα δύο λίγο πριν την παλιά συμβολή των τριών κύριων ποταμών της περιοχής (Μέγδοβα, Αγραφιώτη και Αχελώου). Εκεί ακριβώς που κατασκευάστηκε το 1964 το φράγμα των Κρεμαστών και πίσω του δημιουργήθηκε η πραγματικά πολύ ωραία ομώνυμη τεχνητή λίμνη.

Το ένα, το γεφύρι του Μανόλη, γεφύρωσε τότε εκεί τη ροή του Αγραφιώτη, ενώ το άλλο, το γεφύρι της Τατάρνας έζευξε τον ίδιο τον Αχελώο (ή αλλιώς «Ασπρόταμο»), τον μυθικό βασιλέα των Ποταμών και πατέρα των Σειρήνων ακριβώς στη θέση των ξακουστών πηγών της Μαρδάχας. Για τα δύο γεφύρια αυτά δεν υπήρξαν περιθώρια υποκρισίας, όπως για άλλα ανάλογα, που τα ανακηρύσσουμε ως «διατηρήσιμα ιστορικά μνημεία» και αμέσως, στη συνέχεια τα εγκαταλείψουμε απροστάτευτα στην φθορά του χρόνου. Αυτά τα θυσιάσαμε στα βαθιά νερά της λίμνης των Κρεμαστών, στο βωμό της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, από τη ΔΕΗ. Το γεφύρι της Τατάρνας το βυθίσαμε «εσσει» στο απαραίτητο γι' αυτό το σκοπό βάθος, ενώ του γεφυριού του Μανόλη του επιφυλάξαμε άλλη τύχη λιγότερο μονότονη. (Του «επιτρέπεται», ανάλογα με την στάθμη των νερών της τεχνητής λίμνης, να «εμφανίζεται», κατά περιόδους, με ετήσια περίπου συχνότητα, για να διαπιστώνουμε την προοδευούσα καταστροφή του).

Σύμφωνα με την παράδοση, το γεφύρι του Μανόλη έλαβε το όνομα του Πρωτομάστορα Μανόλη ο οποίος κατόντων από το χωριό Δάφνη (Κουφάλα) της Ευρυτανίας. Άλλωστε σε εντοιχισμένη στο γεφύρι επιγραφή αναγράφεται σχετικά «ΕΚΤΙΣΘΗ ΤΟ 1859, ΟΙ ΚΗΤΟΡΕΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΙ ΜΑΝΩΛΗΣ». Αυτό βρίσκεται πάνω στην προηγούμενη χάραξη του δρόμου Καρπενησίου προς τον Απεράντιο και την Αργιθέα. Δίπλα στο γεφύρι υπήρχε και το απαραίτητο χάνι. Ο Στέφανος Γρανίτσας θυμάται όλο το κάτω μέρος του τόξου του πολυμυθικού «Γεφυριού του Μανώλη» είναι κατάστικτο από φωλιές πετροχειλιδονιών. Είς το άκρον αυτού υπάρχει ένα χάνι, όπου θ' ακούσετε χιλιόρρυθμον την παράδοσιν της εύμορφης Πρωτομαστόρισσας η οποία εξουόντα η νύχτα με τη ρόκα της, όπως της επήραν τον ισκιο και φωνάζει για τον άντρα της. Κατά τα μεσάνυχτα η ως τάφος σιωπηλή ρεματιά εγέμισεν από μίαν χιλιόστομον ακάλυπτον κραυγή... Δεν είναι η Πρωτομαστόρισσα μου είπεν ο Χατζής, Είναι η αγριόγατα. Έρχεται για τα πετροχειλιδονά...»

Η οδός η οποία συνέδεε την περιοχή των Αγράφων με εκείνη του Βάλτου στο ύψος της (ιδρυθείσας το 1556) ονομαστής Μονής της Τατάρνας περ-

ναγε τον Αχελώο με το ιστορικό «γεφύρι της Τατάρνας» που ονομάστηκε έτσι επειδή γειτόνευε με την ομώνυμη Ιερά Μονή ή της «Μανδράχας» όπως ονομάστηκε γιατί γειτόνευε με την περίφημη ομώνυμη πηγή, την ανεξάντλητη τροφοδοτίσσα του Αχελώου με τον κύριο όγκο της παροχής του. Ο άγνωστος λαϊκός ποιητής γράφει:

**Πουλί μου πούθεν έρχεσαι, και πούθε κατεβαίνεις;
Μην' έρχεσ' από τ' Άγραφα κι' από τον έρμο Βάλτο
Μην' είδες κλέφτες πουθενά, μην' είδες χαρμαμίδες;
Μην' είδες τα Κοντόπουλα, το Γιώργη Ζαρναβέλα;
— Εψές, προψές επέρασα Τατάρνας το γιοφύρι,
κι' ακούονταν ο πόλεμος το κλέφτικο ντουφέκι,
ακούονταν και πολλαίς φωναίς και χουγιατά μεγάλα
και μια ξεχωριστή φωνή, φωνή του καπετάνιου.
“Τρέξε Γιωργάκη μ' αδερφέ, πάρε μου το κεφάλι,
μη μου το πάρ' η παγανιά κι ο σκύλος ο Τσαβέλας,
και μου το πάη στα Γιάννενα, στ' Αλή Πασά το κάστρο,
το ιδούν οχτροί και χαίρονται και φίλοι και λυπόονται”.**

Τεχνική ανάλυση - τεκμηρίωση της στατικής συμπεριφοράς των δύο γεφυριών:

Τα δύο αυτά γεφύρια χρησιμοποιήθηκαν επί 3 αιώνες για την εξυπηρέτηση των πεζών, των ζώων τους και των αμαξών της εποχής. Και τα δύο είναι γεφύρια ενός τόξου ημικυκλικού, διαμέτρου περίπου 30 μέτρων (του Μανώλη) και 40 μέτρων (της Τατάρνας).

Όπως κάθε γεφύρι αυτής της μορφής, π.χ. εκείνο της Κόνιτσας πάνω από τον ρού του ποταμού έτσι και το γεφύρι του Μανόλη αλλά και εκείνο της Τατάρνας αποτελούνται από δύο μέρη, από πρώτη όψη απολύτως διακριτών λειτουργιών:

— από ένα πρώτο μέρος δεχόμενου το σύνολο των φορτίων της γέφυρας και υλοποιημένου με (λίθινου) ημιτόξου σταθερού πάχους 80 περίπου εκατοστών, διπλής στρώσης, εξαιρετικά επιμελημένης κατασκευής και

— από ένα δεύτερο μη εξικνούμενου μέχρι την κορυφή του τόξου μέρους που συνδιαμορφώνει με το πρώτο την πάνω επιφάνεια του γεφυριού σε βατό (οριακά ανεκτών κλίσεων) κατάστρωμα.

Το δεύτερο αυτό μέρος, η «επιδομή» στηρίζεται «επί του πρώτου, δηλαδή επί του ημικυκλικού τόξου. Είναι, ή τουλάχιστον φαίνεται ότι είναι, «αναγκαία κακό». Αναγκαίο για την εξασφάλιση της βατότητας και κακό για την περαιτέρω «επιβάρυνση» του τόξου.

Αλλά η φαινόμενη επιβάρυνση της εντατικής κατάστασης του τόξου από την «επιδομή» είναι και πραγματική; Η μήπως, χωρίς αυτή το στήσιμο του γεφυριού θα ήταν αδύνατο. Μήπως δηλαδή η «επιδομή» όχι μόνο δεν είναι «νεκρό» φορτίο αλλά συνιστά αναπόδραστο στατική αναγκαιότητα και μήπως μάλιστα ο περιορισμός της στα χαμηλά υψόμετρα βελτιστοποιεί την στατική εικόνα του γεφυριού;

Για να απαντηθούν τα ερωτήματα αυτά, ερευνήσαμε την στατική καταπόνηση του τόξου για διάφορες συνθήκες και στάθμες «επιδομής». Τα αποτελέσματα ήταν εκπληκτικά. Προέκυψε ότι:

1. Χωρίς την κατ' επίφαση επιβάρυνση από την «επιδομή» το στήσιμο του τόξου θα ήταν αδύνατο. Αυτό φαίνεται και στο σχήμα 5 αφού η μέγιστη καταπόνηση του θα ήταν τότε 227τ.μ.

2. Η στάθμη και η κλίση της «επιδομής» ήταν οι βέλτιστες για την στατική επάρκεια και ασφάλεια του έργου.

3. Με την «επιδομή» στο ύψος που την κατασκεύασε ο Πρωτομάστορας (ούτε χαμηλότερα, ούτε και ψηλότερα) η καταπόνηση του τόξου είναι η βέλτιστη, με μέγιστη τιμή μόνο 70τ.μ.

4. Με την συγκεκριμένη «επιδομή», η καμπτική καταπόνηση του τόξου στα κρίσιμα τμήματά του (δηλαδή περί την κορυφή του) ουσιαστικά μηδενίστηκε.

5. Τέλος η εφαρμοσθείσα «επιδομή» στο ύψος που εξικνίθεται αποτέλεσε αριστοτεχνικό μέσο μετατροπής του άνω αριστερά μέρους της 5 στο άνω δεξιά, και χωρίς την σχετική κατ' επίφαση και μόνο επιβάρυνση του τόξου η κατάρρευση του θα γίνονταν την στιγμή του ξεκαλοουπάματός του.

(Το πολύ ενδιαφέρον κείμενο που διαβάσατε είναι από την ιστοσελίδα του πολιτιστικού συλλόγου Καρπενησίου (www.evrytan.gr).

Ευχόμαστε στον πολιτιστικό Σύλλογο Καρπενησίου να συνεχίσει με τον ίδιο ζήλο να συγκεντρώνει τόσο αξιολογικά λαογραφικά και πολιτιστικά για την ιδιαίτερη πατρίδα μας την Ευρυτανία.)

Χαρακτηρισμός των Ελλήνων

Η πρώτη εφημερίδα της Ουάσιγκτον «ΚΟΣΜΟΣ» προκήρυξε διαγωνισμό με χρηματικές αμοιβές για τον καταλληλότερο χαρακτηρισμό των διαφόρων λαών και της ψυχολογίας τους. Το διαγωνισμό παρακολούθησαν 15.000.000 αναγνώστες και με ομόφωνη απόφαση της 15μελούς επιτροπής, βραβεύτηκε ο Δικαστής Ν. ΚΕΛΛΥ για το χαρακτηρισμό των Ελλήνων. Να λοιπόν ο επίκαιρος αυτός εξάψαλμος, όπως δημοσιεύτηκε στον «ΚΟΣΜΟ».

“Προ του Δικαστηρίου της αδελκάτου Ιστορίας, ο Έλληνας απεκαλύφθη, ανέκαθεν, κατώτερος των περιστάσεων, καίτοι από απόψεως διανοητικής κατείχε πάντοτε τα πρωτεία. Ο Έλληνας ευφυέστατος αλλά και διηματίας. Δραστήριος αλλά και αμέθοδος. Φιλότιμος αλλά και πλήρης προλήψεων.

Θερμόαιμος, ανυπόμονος, αλλά και Πολεμιστής. Έκτισε τον Παρθενώνα και μεθυσθείς εκ της αίγλης του τον άφησε βραδύτερον να γίνει στόχος οβιδών. Ανέδειξε τον Σωκράτη δια να τον δηλητηριάσει. Έφερε το 1821 δια να το διακυβέυσει. Εδημιούργησε το 1909 δια να το λησμονήσει. Ετριπλασίασε την Ελλάδα και παρ' ολίγον αργότερον να την κηδέυσει. Κόπτεται την μίαν στιγμήν δια την αλήθειαν και την άλλην μισει τον αρνούμενον να υπηρετήσει το ψεύδος. Παράδοξον πλάσμα, ατίθασον, περίεργον, καλόν και κακόν, ικανόν και ανίκανον, ασταθές και αβεβαίων διαθέσεων, εγγωπαθές και σοφόμωρον ο Έλληνας, οικτείρατέ τον, θαυμάσατέ τον αν θέλετε, ταξινομήσατέ τον, αν μπορείτε”.

και δια την αντιγραφήν
ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

«ΟΜΕΛΕΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ»

Με αφορμή την επίσκεψη του πρωθυπουργού στην Ευρυτανία, προσέξτε τι συμβαίνει σε αυτόν τον νομό όσον αφορά τη θεσμική του εκπροσώπηση: Ο μοναδικός βουλευτής του νομού, ο Βασίλειος Τσίπρας (Ν.Δ.), κέρδισε την έδρα στο Εκλογοδικείο.

Είχε εκλεγεί ο Δημοσθένης Τσιαμάκης (Ν.Δ.), ο οποίος είχε πάρει πενταπλάσιες έως εξαπλάσιες ψήφους, αλλά έχασε την έδρα λόγω ασυμβίβαστου. (Είχε να κάνει με τη θέση του νομάρχη, από την οποία είχε παραιτηθεί). Μετά την παραίτησή του, νέος νομάρχης εκλέχτηκε από το νομαρχιακό συμβούλιο ο Κώστας Κοντογιώργος (Ν.Δ.).

Ο δήμαρχος Καρπενησίου Βασίλειος Καραμπάς (Π.Α.Σ.Ο.Κ.) εκλέχτηκε και αυτός από τη δημοτικό συμβούλιο. Ο εκλεγμένος δήμαρχος Γιάννης Παπαδόπουλος (Π.Α.Σ.Ο.Κ.) παραιτήθηκε κι αυτός το 2000 για να βάλει υποψηφιότητα για βουλευτής.

Κι όλα αυτά σε ένα νομό που παρουσιάζει στην απογραφή και στους εκλογικούς καταλόγους πληθυσμό και ψηφοφόρους δύο - τρεις φορές περισσότερους από τους πραγματικούς κατοίκους του.

Εντάξει, δεν λέμε, νόμιμα είναι όλα αυτά και κανείς δεν τα αμφισβητεί, αλλά να... μαζεύτηκαν πολλά μαζί.

(Από τα ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ της εφ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ)

Τ.Ε.Ε. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. «ΔΗΜΗΤΡΑ»

Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ αποτελεί για την ύπαιθρο την καλύτερη δυνατή λύση για την εξασφάλιση πρόσθετου εισοδήματος εκεί όπου η αγροτική ενασχόληση δεν καλύπτει τις οικονομικές ανάγκες των κατοίκων.

Οι μαθητές του εκπαιδευτηρίου μετά την αποφοίτησή τους μπορούν να απασχοληθούν σε ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις ή να ξεκινήσουν δική τους δραστηριότητα με ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια οικογενειακής μορφής, χώρους άθλησης και αναψυχής, εργαστήρια παραγωγής ειδών λαϊκής τέχνης και παραδοσιακών προϊόντων.

Οι απόφοιτοι του ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

ΣΙΟΥ εκτός από το Πτυχίο τους θα μπορούν στο μέλλον να αποκτήσουν και το Πράσινο Πιστοποιητικό, με το οποίο θα διευκολυνθεί η επαγγελματική αναγνώριση και η εξέλιξή τους στον αγροτικό τομέα.

Η φοίτηση στο Τ.Ε.Ε. είναι δωρεάν και διαρκεί 2 έτη.

Στο Τ.Ε.Ε. γίνονται δεκτοί χωρίς εξετάσεις οι απόφοιτοι τουλάχιστον Γυμνασίου ανεξάρτητα από το έτος αποφοίτησής τους κάνοντας αίτηση στη Γραμματεία του Τ.Ε.Ε. έως 14 Σεπτεμβρίου.

Το Εκπαιδευτήριο στεγάζεται στο κτίριο της «Ευρυτανία Α.Ε.» στο Καρπενήσι.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στη γραμματεία του Τ.Ε.Ε. στο τηλέφωνο 0237080490.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΑΣ

Συνέχεια απ' τη σελ. 1

Συνέχισε να είναι παράνομος στην Κρήτη. Από τους ιδρυτές του ΕΑΜ Κρήτης και αργότερα στην Κ.Ε. του ΕΛΑΣ. Βουλευτής της αριστεράς μετά τον εμφύλιο.

• **ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ.** Γραμματέας Δικαιοσύνης στην ΠΕΕΑ. Επανελημμένα Βουλευτής, πρόεδρος της Βουλής και πρωθυπουργός. Ιδρυτής της ΕΛΔ. Συνιδρυτής του ΕΑΜ. Εκδότης και δημοσιογράφος της «ΜΑΧΗΣ».

• **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΣΚΟΥΤΣΗΣ.** Γραμματέας των Συγκοινωνιών στην ΠΕΕΑ. Στέλεχος των φιλελευθέρων.

• **ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ.** Γραμματέας των οικονομικών στην ΠΕΕΑ. Καθηγητής της Δημόσιας Οικονομικής στο Πανεπιστήμιο. Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας. Εκδότης του Περιοδικού «Νέα Οικονομία». Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

• **ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ.** Γραμματέας της Κοινωνικής Πρόνοιας στην ΠΕΕΑ. Καθηγητής της Χειρουργικής στο Πανεπιστήμιο. Υπουργός στην Κυβέρνηση του Δ.Σ. 1896-1962.

• **ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ.** Γραμματέας της Γεωργίας στην ΠΕΕΑ. Ιδρυτής και γραμματέας του Αγροτικού Κόμματος. Εκ των συνιδρυτών του ΕΑΜ.

• **ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΧΑΤΖΗΜΠΕΗΣ.** Γραμματέας Εθνικής Οικονομίας στην ΠΕΕΑ. Ηγέτης των Αριστερών Φιλελευθέρων.

Πιο κάτω σας μεταφέρουμε λίγα λόγια για την ΠΕΕΑ και το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ όπως αναγράφονται στην πρόσκληση που τύπωσε ο Δήμος Βίνιανης.

Π.Ε.Ε.Α. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ

Η κυβέρνηση της Ελεύθερης Ελλάδας σχηματίστηκε στις 10/3/1944 στη Βίνιανη και συμπληρώθηκε στις 18/4/1944. Πρόεδρος, ο καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου ο καθηγητής Αλέξανδρος Σβώλος. Αντιπρόεδρος ο Συνταγματάρχης Ευριπίδης Μπακιρτζής. Γραμματέας Δικαιοσύνης ο Ηλίας Τσιριμώκος. Γραμματέας

Εσωτερικών, ο γραμματέας του ΚΚΕ Γεώργιος Σιάντος. Γραμματέας Στρατιωτικών, ο στρατηγός Εμμανουήλ Μάντακας. Γραμματέας Συγκοινωνιών, ο φιλελεύθερος Νικόλαος Ασκούτσης. Γραμματέας των οικονομικών, ο καθηγητής Άγγελος Αγγελόπουλος. Γραμματέας της κοινωνικής πρόνοιας, ο καθηγητής Πέτρος Κόκκαλης. Γραμματέας της Γεωργίας, ο γραμματέας του Αγροτικού Κόμματος Κώστας Γαβριηλίδης. Γραμματέας της Εθνικής Οικονομίας ο φιλελεύθερος Σταμάτης Χατζήμπεης.

Η δημιουργία της κρατικής εξουσίας της ΠΕΕΑ ήταν αναγκαία εφόσον ο ΕΛΑΣ είχε ελευθερώσει και έλεγχε το σύνολο σχεδόν της υπαίθρου.

Η πρώτη πράξη της ΠΕΕΑ ήταν η προκήρυξη ελεύθερων εκλογών για εκλογή κοινοβουλίου, που έγιναν, ακόμα και στις κατεχόμενες πόλεις, στις 23 και 30 Απριλίου του 1944. Η πρώτη σύνοδος των 184 εθνοσυμβούλων που εκλέχτηκαν έγινε στις 14-27/5/1944, στις Κορυσχάδες.

Οι κυριότερες αποφάσεις της ΠΕΕΑ παρατίθενται στο Μουσείο της Βίνιανης.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ ΤΟΥ ΕΛΑΣ

Το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ ιδρύθηκε στη Βίνιανη στις 2/5/1943 με στρατιωτικό αρχηγό το Στέφανο Σαράφη, καπετάνιο του Άρη Βελουχιώτη και πολιτικό αρχηγό τον Ανδρέα Τζήμα (Σαμαρινιώτη).

Ο ΕΛΑΣ οργανώνεται πλέον στη βάση τακτικού στρατού με άμεσο στόχο τη δημιουργία σταθερά ελεύθερων περιοχών και το πετυχαίνει.

Στις μάχες του 1944 ο ΕΛΑΣ διαθέτει δύναμη 91.000 ανδρών περίπου, άλλη τόση δύναμη είχε ο εφεδρικός ΕΛΑΣ.

Οι απώλειες που προκάλεσε ο ΕΛΑΣ στον εχθρό (στοιχεία Στέφανου Σαράφη) ήταν 16.062 Γερμανοί νεκροί, 6.504 τραυματίες, 1878 αιχμάλωτοι. Από την πλευρά των Ιταλών 1988 νεκροί, 753 τραυματίες και 1.073 αιχμάλωτοι. Από Βούλγαρους 1.305 νεκροί, 1.037 τραυματίες, 2.230 αιχμάλωτοι.

ρούλης, ο Γεώργιος και Νικόλαος Χαλιανδρός, ο Απόστολος Γιαννιώτης και ο Δημήτριος Πολυχρόνης. Έπρεπε όλοι αυτοί να ξέρουν και λίγο από επισκευές, να αλλάζουν το «σφούγγι», να χαλκεύουν το μύλο, να αντικαθιστούν βλάβες και μερικοί ήξεραν να φτιάχνουν και τις μυλόπετρες που ήταν από κόκκινες σκουρναρόπετρες και σφήνες απο ξερό πλατάκι, δεμένες με δυο σιδερένια στεφάνια. Αποτελούνταν απο την κάτω που ήταν ακίνητη και την πάνω που περιστρεφόνταν, συνδεδεμένη με τη φτερωτή, που την κινούσε το νερό. Πάνω ήταν το κοφίνι που έπεφτε το σιτάρι και ένα μικρό κρεμαστό συρτάρι κουνιόταν με άξονα που συνδεόταν με τη φτερωτή, για να πέφτει λίγο-λίγο το σιτάρι. Η υποδύναμη εξαρτάται απο το ύψος της στήλης του νερού στην κάλανη και τη διάμετρο απο το σφούγγι που βγαίνει το νερό και χτυπά τη φτερωτή.

Η φτερωτή του μύλου μας είναι σιδερένια και η κάλανη πέτρινη.

Σήμερα ενώ λειτουργεί δεν υπάρχει μύλωνας να τον κινεί.

Πάντως είναι χρήσιμος και σήμερα στο χωριό.

ΧΑΡ. ΜΠΕΤΧΑΒΑΣ

ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΙΝΙΑΝΗΣ

Λειτουργία Κ.Ε.Π.

Στην έδρα του Δήμου μας θα λειτουργήσει Κ.Ε.Π. (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών) με υπεύθυνο τον υπάλληλο του Δήμου κ. Καυκιά Λάμπρο και αναπληρωτή τον κ. Μαρού-

λη Νικόλαο.

Ιστοσελίδα του Δήμου μας

Ο Δήμος μας πρόσφατα άνοιξε ιστοσελίδα στο διαδίκτυο (INTERNET). Μπορείτε να την επισκεφθείτε στη διεύθυνση: <http://viniანი.netopia.gr/>

ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

— Τις μέρες αυτές επισκέφθηκα το χωριό (τέλος Ιουνίου) και άκουσα σε διάφορες συζητήσεις ότι πρόκειται να διατεθούν 50 εκ. δρχ. για να γίνουν έργα αποχέτευσης στο χωριό. Είναι αναγκαίο, λένε, γιατί μολύνονται τα υπόγεια ύδατα απ' τα σπίτια που είναι πάνω απ' τις «βρύσες». Δεν είμαι ειδικός σ' αυτά τα θέματα, αλλά έχω μερικά ερωτήματα: α) Έχει διαπιστωθεί ότι συμβαίνει όντως αυτό, ότι δηλ. έχουν μολυνθεί τα νερά στις βρύσες; β) Έχουν εξετασθεί άλλες λύσεις πιο εύκολες και οικονομικές, όπως για παράδειγμα η δημιουργία στεγανών βόθρων με την ευθύνη και χρηματοδότηση του δήμου και η αγορά ενός οχήματος για το άδειασμα όταν χρειάζεται; γ) Έχει μελετηθεί η κατασκευή του έργου, αν είναι πραγματικά εφαρμόσιμη λόγω ιδιαιτερότητας και κλίσεων του εδάφους και των κτισμάτων του χωριού; δ) Θα εξυπηρετηθούν ομοίως όλα τα σπίτια του χωριού; ε) Έχει μελετηθεί το πραγματικό κόστος του έργου που όπως λένε πολλοί θα ξεπεράσει τα 200 εκ. και που θα βρεθούν αυτά τα λεφτά ή θα μείνει στη μέση; στ) Έχει υπολογιστεί πότε θα ξεκινήσει και πότε θα τελειώσει; (απαιτείται ανασκαφή σε πολύ μεγάλο βάθος όλων των οδών για πολύ μακρύ χρονικό διάστημα, κατόπιν να σκεπαστούν οι αγωγοί, να «κάσει» το έδαφος, να ξαναγεμίσουν τα αυλάκια και κατόπιν να τσιμεντοστρωθούν οι δρόμοι κ.τλ. ζ) Το σπουδαιότερο όλων είναι το πού θα καταλήξουν όλα αυτά τα λύματα; Μήπως σε κάποιο ποτάμι; Τι θα σημαίνει αυτό για το οικοσύστημα του ποταμού και της λίμνης στην οποία καταλήγει; Μήπως σε κάποιο χώρο κατάλληλο; Υπάρχει όμως περιβαλλοντολογική μελέτη γι' αυτό; Θα δημιουργηθεί εργοστάσιο επεξεργασίας λυμά-

των; Μάλλον δύσκολο!

Ως τώρα δεν υπήρξε ποτέ σοβαρό πρόβλημα με τις υπάρχουσες αποχετεύσεις στο χωριό. Ίσως είναι υπερβολικό να διατεθούν τόσα χρήματα για ένα όχι και τόσο απαραίτητο, κατά τη γνώμη μου, έργο, ενώ υπάρχουν τόσες άλλες ανάγκες για τις οποίες μπορούν μια χαρά να διατεθούν αυτά τα χρήματα, όπως π.χ. να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα των σκουπιδιών και γενικά της καθαριότητας και αναμόρφωσης χώρων μέσα στο χωριό.

Με ευχαρίστηση θα φιλοξενήσουμε τις απαντήσεις σ' αυτά τα ερωτήματα.

— Μετά από πολυκαιρες και κοπιαστικές ενέργειες του Δ.Σ. του συλλόγου μας, μας προσφέρθηκε ένα χρηματοκιβώτιο υψίστης ασφάλειας για την τοποθέτηση των ιερών κειμηλίων του χωριού μας από την τράπεζα ΑΛΦΑ. Μεταφέρθηκε στο χωριό και τοποθετήθηκε προσωρινά, μέχρι να βρεθεί τρόπος μεταφοράς του στην Εκκλησία της Παναγίας, στο προαύλιο του ναού της Αγίας Παρασκευής. Παραδόθηκε στην εκκλησιαστική επιτροπή για τα περαιτέρω. Ποιά είναι η τύχη του; Σαπίζει ακόμη εκεί στο προαύλιο της Αγίας Παρασκευής γιατί λέτε; Γιατί δεγ έχει νόημα πλέον η μεταφορά του στην Παναγία, αφού χάθηκε από την εκκλησιαστική επιτροπή... το κλειδί!!! Και απ' ότι φαίνεται κανείς δεν ψάχνει για το κλειδί και επομένως τα ιερά κειμήλια τα οποία αντί να εκθειάζονται ασφαλή πλέον σε προσκύνηση με πολλαπλό όφελος για το χωριό, να παραμένουν ακόμη κρυμμένα για λόγους ασφαλείας βέβαια. Κάτι πρέπει να γίνει και γι' αυτό.

Α.Θ.Κ.

ΜΥΛΟΣ: ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΜΥΛΩΝΑΔΕΣ

Το χωριό μας φημίζεται για τα πολλά νερά. Και επειδή τα παλιά χρόνια ήταν ενωμένο με σημερινές κοινότητες Δάφνης και Αγίου Δημητρίου είχε αναπτύξει την παλιά βιοτεχνία των νερόμυλων, των νεροτροβιών και των μαντανιών. Σήμερα υπάρχει ο μύλος σε λειτουργία με πέτρινη κάλανη. Είχε κ... απο τους Ιταλούς τον Δεκέμβριο του 1942. Ήταν τότε το οίκημα διόροφο και το πάνω μέρος ήταν η κατοικία του μύλωνά. Υπάρχουν και άλλες θέσεις κατεστραμμένων μύλων καθώς και θέσεις απο τα μαντάνια. Η νεροτροβιά χάλασε και δεν λειτουργεί. Ήταν χρήσιμη και σήμερα ακόμη και πρέπει να ξαναγίνει.

Τότε μετρούσαν το «σόδημα» με το κιλό, που αντιπροσώπευε είκοσι (20) οκάδες. Ο μύλωνας δικαιούνταν μια οκά στις είκοσι, το περίφημο «ζάγι». Είχε πλάστιγγα και καντάρι για το ζύγι.

Αν το αλεύρι έβγαине λιγότερο, είχε δικαιολογία. Τρύπησε ο μύλος έλεγε! Έριχνε και λίγο καλαμπόκι στο «ζοριό» και το επαλήθευε.

Από την παράδοση θυμάμαι να διηγούνται οι παλιοί, διετέλεσαν μύλωνάδες ο Στέλιος Χειλάς (Σπύρος), ο Τάκης Τάκης, ο Γιώργος Τάκης, ο Νίκος Μπάρκας απο τον Άγιο Δημήτριο. Ο Δημήτριος Μούτσελος, ο Χρήστος και Ηλίας Μα-

Η γλυκιά πλευρά της ζωής
Η φίρμα Rammos εκτελεί παραγγελίες γενεθλίων, γάμων, κ.λ.π. Τούρτες ζωγραφικής, παγωτά, γλυκά με την καλύτερη ποιότητα
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ
Α/ΦΟΙ ΡΑΜΜΟΥ
 Καταστήματα Λαμίας Πλ. Πάρκου τηλ: 38887
 Τρούμαν 4 τηλ: 31867 Πατρόκλου 45 τηλ: 46050
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ-ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ:
 Καρπενησίου 20 Λαμία τηλ: 22913

ΕΝΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΤΑΞΙΔΙ

Συνέχεια από την 1η σελ.

φαίνονται τα επιβλητικά ξενοδοχεία και νότια η ποταμιά με τις οροσειρές της Καλιακούδας και των άλλων βουνών.

Μείναμε λίγο στην πόλη να δούμε γνωστούς και φίλους καταλήξαμε στην Ταβέρνα «Πανόραμα», φάγαμε και πήραμε το δρόμο για το χωριό.

Τρέχοντας για το Μπαγασάκι, περνάς τη βαθειά λαγγάδα με την καινούργια βρύση, τη θρυλική «Τσουγκάνα» που για δεκαπέντε χρόνια δούλεψαν χιλιάδες εργάτες να την εκβραχίσουν και βρίσκεσαι στον αυχένα για να αρχίσουν οι κλειστές στροφές προς Καλεσμένο. Κάθε στροφή που περνάς και πάλι ξεπροβάλλει το Καλεσμένο, ώπου κατεβαίνεις στο ποτάμι Μέγδοβα (Καμπύλος στην αρχαιότητα) που κυλάει αργά τα καθαρά νερά του. Τώρα μπαίνουμε στην Δυτική Ευρυτανία. Ο Παναγιώτης πατάει περισσότερο γκάζι και σε λίγο βρισκόμαστε στη Νέα Βίνιανη και αντικρυ μας είναι ο όγκος του Καυκιού. Στρίβουμε στη γέφυρα για την Παλιά Βίνιανη, που είναι κάτω από το δρόμο και θυμίζει το παλιό μεγαλείο, εγκαταλειμμένη από τον κόσμο της.

Τρέχουμε και βλέπουμε τον Μέγδοβα να ξεδιπλώνεται με γαλάζιες καμπύλες στην καταπράσινη φύση, με δαντέλα τις άσπρες πέτρες που κουβαλάει αδιάκοπα.

Στο βάθος μπροστά φαίνεται ο δρόμος που οδηγεί προς Καρδίτσα. Ένας δρόμος τριών αιώνων χαραγμένος από τον αείμνηστο Τρικούπη κι ακόμη μένουν ανοιχτά τριάντα χιλιόμετρα. Είναι μια ατέλειωτη ιστορία κι αν ελπίζουμε ότι σε λίγα χρόνια θα πραγματοποιηθεί αυτό το όνειρο, θα ανοίξει ο δρόμος προς Θεσσαλία.

Κι αφού τελειώνει η άσφαλτος για μας περνούμε τον ανηφορικό χωματόδρομο για το χωριό. Απόσταση οκτώ χιλιομέτρων που δε μπόρεσε το Ελληνικό Κράτος να το κάνει άσφαλτο. Καλύτερα να μην πώ τίποτε άλλο χρονιάρικες μέρες...

Μουγκρίζοντας το αυτοκίνητο φθάνει στο Νημάτι και φθάνοντας στο μνημείο, θυμίζει τη θυσία των παλικαριών που έπεσαν από τα δολοφονικά βόλια των Ιταλών.

Μπαίνουμε πλέον σε ένα όμορφο δασωμένο τοπίο απο ευθυτενή έλατα που στο κάτω μέρος της πλαγιάς κυλάει τα γάργαρα νερά του ο ποταμός Γαβρενίτης. Ο Πάνος μπήκε στην τελική ευθεία τρέχει καιτοι ο δρόμος δεν το επιτρέπει.

Οπότε ξεπροβάλλουν μπροστά μας οι ολόρθοι βράχοι που τους σχίζουν τα νερά του Χρυσιώτη. Χαράδρα τριακοσίων μέτρων, με αντερίσματα δεξιά και αριστερά απέραντα σε μεγάλη απόσταση. Είναι η μοναδική είσοδος, που παλιά στις δυο άκρες έκαναν τη σύνδεση δυο τοξωτές γέφυρες που υπάρχουν και σήμερα. Τώρα το κομπρεσέρ εκπόρθησε τα βράχια και πέρασε το αυτοκίνητο. Ο άνθρωπος νίκησε την άγρια φύση!

Περνάμε το στενό και ξεπροβάλλει στην άλλη άκρη το εικόνισμα του Αγίου Σερραφείμ. Ψηλά δε πάνω φαίνεται στο χωριό ο Άγιος Γεώργιος. Στρίβοντας στο εικόνισμα, λίγο ψηλότερα από το δρόμο ξεπροβάλλει η εκκλησία του Αγίου κτισμένη σε σπηλιά και μπροστά μας η τοξωτή γέφυρα με την παλιά πέτρινη βρύση.

Γιατί στο τοπίο αυτό χτίστηκαν οι εκκλησίες; Διότι στο βράχο κάτω από το εικόνισμα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας κρύφθηκε η κέρα του Αγίου για να σωθεί.

Από τότε το χωριό συνδέθηκε με τον Άγιο και είναι ο προστάτης Άγιος.

Ανηφορίζουμε και απότομα βρισκόμαστε στο χωριό όταν παίρνεις ανάσα, γιατί μέσα είναι επίπεδο και ξεχνάς τα βράχια.

Είχαμε φθάσει, ξεφορτώσαμε και κάναμε δουλειές, νερό, ρεύμα, καθαριότητα...

Το απόγευμα στο καφενείο συναντήσαμε τους χωριανούς και τα είπαμε. Κάναμε επισκέψεις στις βρύσες, Αϊ-Γιώργη κ.λπ. προς ενημέρωση.

Την επόμενη μέρα, Τετάρτη ήλθε ο παπα-Θανάσης (δεν έχουμε μόνιμο παπά) και το βράδυ έγινε ο κανόνας και νυμφίος. Την Πέμπτη λειτούργησε στο χωριό και μετάλαβαν πολλοί.

Το απόγευμα πήγαμε στον Άγιο Δημήτριο και ακούσαμε τα δώδεκα ευαγγέλια.

Όταν παρκάραμε στη στροφή φωνάξαμε στο φίλο μας Σταύρο που απο το παράθυρο μας απάντησε γεμάτος χαρά γιατί πάντα τον θυμόμαστε.

Η βραδιά ήσυχη και κατανυκτική με το λίγο κόσμο, τους ντόπιους ψάλτες, έκαναν τη βραδιά πιο μεγαλοπρεπή. Είχαμε πάει αρκετοί Χρυσιώτες. Την άλλη μέρα ξαναπήγαμε και το πρωί στην αποκαθάλωση και στην περιφορά το βράδ. Είχαν έλθει πολλοί Χρυσιώτες και η εκκλησία ήταν γεμάτη.

Το Σάββατο πήγαμε στη Δάφνη και μετάλαβαμε, κάπου δέκα άτομα. Ο παπός είχε πάει στο Μαραθιά. Εδώ θέλω να κάνω μια παρένθεση. Και τα παλιά χρόνια πηγαίναμε στον Άγιο-Δημήτριο, αλλά με τα πόδια. Περνούσαμε τον παλιό βατό δρόμο και το πρωί ή στο σούρωπο και τη φεγγαράδα,

τα αμπέλια βούιζαν απο το γλυκό κελάημα των αηδονιών, του κότσιφα και άλλων πουλιών. Τώρα το αυτοκίνητο σε πάει γρήγορα αλλά χάνεις εκείνη τη μεγαλοπρέπεια.

Ήλθαν καινούριοι, γύρω στα εξήντα πέντε άτομα. Έτσι το χωριό βούιζε απο ζωή. Τα αρνιά σφάζονταν, οι ψησταριές δούλευαν.

Το βράδυ έγινε η Ανάσταση και ήλθαν και από τον Άγιο-Δημήτριο. Η εκκλησία ήταν γεμάτη κόσμο.

Το προαύλιο της εκκλησίας γέμισε και στο άκουσμα του «Χριστός Ανέστη» φεγγοβόλησε και τον ήχο του Παπά σκέπασαν τα βαρελότα, οι καμπάνες κτυπούσαν... Έλειπε όμως κάτι απο τα παλιά ο «αφανός» που καιγόταν, φεγγοβόλυνε το χωριό και οι σπιθές χιλιάδες μικρά αστέρια ανέβαιναν στον ουρανό. Πόση χαρά έδινε στα παιδιά και τους νέους το φτιάξιμό του μέρες πριν.

Φάγαμε τη μαγειρίτσα και το αυγό στην εξαδέλφη μας και πέσαμε για ύπνο. Το κασίκι το είχαμε ψήσει στην ψησταριά του Θωμά.

Την άλλη μέρα οι νεότεροι είχαν βάλει ομαδικά στο προαύλιο του σχολείου έξι αρνιά και οι δυο ψησταριές των καταστημάτων δούλευαν ακατάπαυστα.

Απο παρέα σε παρέα, λίγο μεζέ εδώ λίγο ποτό πιο πέρα, ευχές, ήλθε το μεσημέρι.

Φάγαμε στο φίλο Γιάννη και το γαμπρό του, δεν μας άφηνε να αγγίζουμε το δικό μας ερίφι.

Όρεξη λοιπόν για το βράδυ...

τις άλλες τρεις μέρες δεν είχαμε παπά καιίτοι έχουμε εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και ο Άγιος Δημήτριος χάλασε το πανηγύρι της Τρίτης του Πάσχα.

Το καφενείο ήταν γεμάτο κόσμο, αλλά έλειπε η παλιά εποχή. Εδώ ξαναθυμάμαι ότι στις μία η ώρα έβγαине η «Αγάπη» στην πλατεία και μετά ακολουθούσε το γλέντι όλο το απόγευμα και το βράδυ, ο διπλός χορός στην πλατεία άνδρες και γυναίκες, αφού το χωριό διέθετε πλήρη ορχήστρα οργάνων το συγκρότημα Χαλκιά.

Την άλλη μέρα γινόταν η λειτουργία στον Άγιο-Γεώργιο και όλη μέρα γλεντούσαν. Την Τρίτη πηγαίναμε στο Πανηγύρι στον Άγιο Δημήτριο και της Ζωοδόχου Πηγής στον Προφήτη Ηλία. Πέρασαν όμως αυτά και έμειναν αναμνήσεις «διηγώντας τα να κλαίς...»

Χωριό χωρίς μόνιμο παπά χάνει τα έθιμά του τα παλιά.

Την Πέμπτη το πρωί φύγαμε για Καρδίτσα μέσω Δάφνης - Δομναούς - Αγία Τριάδα...

Ο Παναγιώτης έκανε τη διαδρομή για πρώτη φορά, εγώ δεν είχα περάσει μόνο το κομμάτι Παπαδιά - Δομναοί - Αγία Τριάδα έως τον Προφήτη Ηλία.

Κατηφορίσαμε για την Δάφνη, βρήκαμε στο δρόμο το φίλο μας Γιώργο και αφήνοντας την άσφαλτο κατηφορήσαμε για τη γέφυρα του Μέγδοβα. Πέρασαμε το παλιό μοναστήρι της Σωτήρας και φθάσαμε στην ωραία διπλή γέφυρα. Ο ποταμός Μέγδοβας κυλούσε τα ήσυχα νερά του. Ανηφορίζοντας βλέπαμε απέναντι τη Δάφνη, τον Κόψη και το Καυκί. Όπου συναντήσαμε ξανά την άσφαλτο στρίβοντας αριστερά τραβούσαμε για Δομναούς. Αφού περάσαμε μια ωραία διαδρομή απο ραχούλες και λαγγαδιές κάποτε ξεπρόβαλλαν χαμηλότερα οι Δαμναοί. Ωραίο χωριό με αναπαλαιωμένα σπίτια και στο κάτω μέρος το ιστορικό μοναστήρι της Παναγίας. Προχωρώντας στα αριστερά μας ξανοίγοντας τα βουνά των κτημενίων, φθάσαμε στον οικισμό Αγία Παρασκευή. Όμορφος οικισμός και σε πιο επίπεδο μέρος και αρκετά κοντά φθάσαμε στην Αγία Τριάδα. Χωριό μεγάλο σε επίπεδο σχετικά μέρος με όμορφα σπίτια.

Βγαίνοντας απο την Αγία Τριάδα ανηφορίζουμε για τον Αϊ-Λιά. Πολλές στροφές μέσα στα έλατα και κάπου αριστερά κοντά μας σε μια ραχούλα, να ο Άγιος Χαράλαμπος. Συνεχίζαμε το ανέβασμα και απο κάθε στροφή βλέπομε πότε τα βουνά και τους ελατιάδες της Βουλγάρας και πότε τις βόρειες πλαγιές του Τυμψητού, πράσινες με άσπρες γραμμές απο το αποθηκευμένο χιόνι στις λαγκαδιές του. Στην πλαγιά φαίνεται μια κόκκινη κοκίδα. Αμέσως κατάλαβα πως είναι τα κιβώτια του εμφιαλωτήριου του φίλου Κώστα, με το περίφημο νερό το «Βελούχι», γνήσιο απο την Πηγή, κρυστάλλινο σαν το χιόνι με πολύ ωραίο πλαστικό μπουκάλι. Κι αμέσως βγαίνομε στον Αϊ-Λιά. Φαίνονται ακόμη τα απομεινάρια απο την καταστροφή της πυρκαγιάς.

Στρίβουμε αριστερά αρχίζοντας να περνούμε μια από τις ωραιότερες διαδρομές. Ράχη πολλών χιλιομέτρων ευθεία ελατοστολισμένη με πολλά και θαλερά έλατα, περνάς σε μικρούς αυχένες πότε από αριστερά και πότε δεξιά, χαμένος που δεν θέλεις να τελειώσει ποτέ και επειδή και τα ωραία τελειώνουν φτάνεις στον «Ταρζάν» όπου και τα σύνορα της Ευρυτανίας και αρχίζει να κατηφορίζεις προς Θεσσαλία. Εδώ αλλάζει το τοπίο, αφήνεις δεξιά τη Ρεντίνα, φθάνεις στη Λουτροπηγή, στο Σμόκοβο και στον Κέδρο που αμέσως μπροστά σου ξαπλώνεται η Θεσσαλική Πεδιάδα. Μετά τριάντα χιλιόμετρα φθάσαμε στην Καρδίτσα μένοντας τέσσερις μέρες. Βρήκαμε συγγενείς και φίλους καθώς το Σάββατο τον πατέρα Κύριλλο που έρχεται πάντα

Μάιος 2002

Πάσχα στο χωριό

Το παραδοσιακό ψήσιμο έγινε και φέτος ομαδικά στο προαύλιο του σχολείου. Είχε πολύ κόσμο και περάσαμε ευχάριστα.

Παλαιότερο στιγμιότυπο απ' την εκδρομή στο ρέμα της 16ης Αυγούστου.

Είναι η «ώρα του μπουγελώματος» που τα τελευταία χρόνια έχει ατονήσει.

**ΕΞΑΤΜΙΣΕΙΣ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ**

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ταυγέτου 42 Κολιάτσου Αθήνα

Τηλ: 010. 2237288

**ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΛΑΜΙΑΣ-ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ**

Χρ. Μαρούλης

Αθήνα: Ορφέως 192B
Αιγάλεω τηλ: 0103457819
Λαμία: Σ.Σ. Λιανοκλαδίου
τηλ: 0231061761 & 0231062022
Καρπενήσι: Σηριάς
τηλ: 0237025925

Μιλτιάδης Θεοδωρόπουλος
Μηχανικός Τοπογράφος

Τηλ:
02370 21010
Καρπενήσι

010 7779109 Αθήνα

Πωλούνται διαμερίσματα

**ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΑ
ΛΑΜΙΑΣ**

4ο χλμ. Λαμίας-Στυλίδας
Λαμία

Τηλ: 0231-32191
fax: 0231-42095

Κοινωνικά

Θάνατοι

— Πέθανε στη Δάφνη ο Κολημένος Κων/νος του Δημητρίου (1908-28/4/2002).
— Πέθανε στη Μαυρομάτα η Ζανιά Ευαγγελία του Αθανασίου (1904-23/6/2002).

Δημήτριος Χ. Μάρκης

Στις 17-03-02 πέθανε στην Αθήνα ο Δημήτριος Χ. Μάρκης 75 χρονών. Ήταν συν/χος του ΕΛ-ΤΑ. Ήταν ένας από την πρώτη φουρνιά που έφερε στην Αθήνα ο αείμνηστος Χρυσόστομος Καραπιπέρης. Στην υπηρεσία του ήταν ένας πολύ καλός υπάλληλος όπου του δόθηκε η ευκαιρία να τελειώσει το Λύκειο και όπως ήταν δυνατός στην μόρφωση προχώρησε και την Πάντειο Σχολή. Από την Υπηρεσία του έφυγε με αποδοχές βαθμού Τομεάρχου δηλ. αντίτιχο Δημοσίου Δ/ντής Β'. Ο Τάκης όπως όλοι έτσι τον αποκαλούσαν ήταν ένας πολύ δυνατός άντρας, μεγαλόσωμος λεβέντης άξιο τέκνο της Ευρυτανίας. Ήταν πολύ καλός, ευγενικός, τίμιος, ευχάριστος και προπαντός είχε το χάρισμα να αποκτάει πολλούς φίλους. Διακρίνετο για την εντιμότητά του, την ειλικρίνεια, ήταν ακέραιος χαρακτήρας με αξιοπρέπεια και πάρα πολύ φιλότιμο. Με το γάμο του απόχτησε δύο παιδιά που ήταν πρότυπο κοινωνικής και χριστιανικής συμπεριφοράς. Έκανε μια δυνατή, γερά δεμένη οικογένεια με ειλικρινή αγάπη μεταξύ τους. Αγαπούσε με πάθος την οικογένειά του, αλλά εί-

χετην ατυχία να χάσει πριν 3 χρόνια τον υιόν του Χρήστο που τόσο πολύ αγαπούσε. Από τότε πήρε την κάτω βόλτα λύγισε δεν άντεξε και πέθανε από καρδιά. Κηδεύτηκε στις 18-3-02 στο Κοιμητήριο του χωριού του. Στο τελευταίο του ταξίδι τον συνόδευσε πλήθος συγγενών, χωριανών και φίλων των Ευρυτάνων. Στην κηδεία του τον αποχαιρέτησε με θερμότητα λόγια ο κ. Δημ. Καρατσίκης! Έτσι το καταπράσινο χωριό Παυλόπουλο που αυτή την εποχή είναι φορτωμένο με της άνοιξης αγριολούλουδα τούτο το ευλογημένο χωμα δέχτηκε στην αγκαλιά του ένα γνήσιο τέκνο του.

Αείμνηστε κοντοχωριανέ φίλε Τάκη. Που μαζί ήρθαμε στην Αθήνα την ίδια χρονιά που έτυχε να υπηρετούμε στην ίδια Υπηρεσία, που κατοικούσαμε στην ίδια συνοικία, που κάναμε παρέα μαζί και εκδρομές και γνωρίσαμε σχεδόν όλοι την Αττική εγώ ακόμη δεν μπορώ να το πιστέψω ότι έφυγες για πάντα. Βρέθηκα στις τελευταίες στιγμές της ζωής σου κοντά σου, που 3 μέρες πριν πεθάνεις μου έσφιξες το χέρι πολύ δυνατά, τόσο δυνατά που μούδιασε. Αυτή την στιγμή με ειλικρινή θλίψη δεν μπορώ να εκφράσω περισσότερα. Για αυτό παρακαλώ το Θεό με την προσευχή μου να κατατάξει την ψυχή σου εκεί που οι δίκαιοι αναπαύονται.

Προς την σύζυγό του Νίκη, την κόρη του Έλενα, τις αδελφές του, τον αδελφό του και λοιπούς συγγενείς του εκφράζω τα θερμά μου συλλυπητήρια, να ζούν και να τον θυμούνται.

Χρυσόστομος Κ. Λιόντης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύλλογος Χρυσιωτών ευχαριστεί θερμά τον **Γεώργιο Δ. Πράντζου, αρχιτέκτονα**, για τον δωρεάν σχεδιασμό της πλατείας του χωριού μας, την φιλοτέχνηση του μνημείου πεσόντων και για τον σχεδιασμό του τοπογραφικού για συμβόλαιο δωρεάς οικοπέδου στο χωριό μας (για τη δωρεά αυτή που είναι πολύ σημαντική, θα σας πούμε σε επόμενο φύλλο).

Διάφορα νέα του χωριού

— Τελείωσε η χαλικόστρωση του δρόμου Κερασχωρι - Χρύσω. Αν και το αποτέλεσμα αρχικά ήταν καλό, μετά από δυνατές βροχές ο δρόμος χάλασε και πάλι. Σε όχι καλή κατάσταση ήταν τώρα τον Ιούνιο και το κομμάτι Νιμάτια - άσφαλτος προς Δάφνη. Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να αλλάξει προς το καλύτερο, όση προσπάθεια και αν καταβάλουν οι τοπικές αρχές. Μόνη λύση θα είναι η ασφαλτόστρωση αν και όταν αυτή γίνει.

— Διανοίχτηκαν οι δρόμοι προς Λακώματα και Μέγα Χωράφι (από το χωριό). Η διάνοιξη έγινε πρόχειρα με φορτωτή και η πρόσβαση είναι δυνατή (ειδικά προς Λακώματα) μόνο σε οχήματα 4x4. Θα μπορούσε να γίνει κάτι καλύτερο.

— Δημοπρατήθηκε η κατασκευή των παραθύρων του ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, που διενεργήθηκε απ' το εκκλησιαστικό συμβούλιο. Θα μπουν παράθυρα αλουμινίου σε χρώμα δρύινο. Κόστος: 1,5 εκ. δρχ. (4.400 € περίπου).

— Έγιναν τα εγκαίνια του νέου καταστήματος (καφενείο - ψησταριά) στις 22/6/2002 του χωριανού μας Γιώργου Μαρούλη. Είχε ορχήστρα με δημοτικά τραγούδια και έτσι έγινε κανονικό πανηγύρι, αφού είχε έρθει πολύς κόσμος απ' τα γύρω χωριά. Το κατάστημα είναι καινούριο με καινούριο και σύγχρονο εξοπλισμό. Συγχαρητήρια Γιώργο και καλές δουλειές.

Ποίηση

Φλόγα αγάπης

Σβυσμένη φλόγα είναι η αγάπη σου
σωρός μια στάχτη στην κρύα την καρδιά μου
χαμένη στα όνειρα που ο άνεμος τα σκόρπισε
σαν πήρε εσένα και σε πήγε μακριά μου.

Μουντά τα χρόνια της σιωπής σου κ' εβουβάθηκα
απελπισία καταστάλαξε το νού μου
χιλιάδες ώρες απ' τον κόσμο ετούτο χάθηκα
φριχτός με πνίγει ο πόνος του μυαλού μου.

Στη στάχτη έμεινε μια σπίθα αναμένη
του πόθου ο άνεμος την κρυφοσυντηρεί
και σαν φουρτούνα της ζωής αγριεμένη
κτυπά στη σκέψη μου τη φλόγα ξαναζεί.

Για χρόνια τώρα είναι η σπίθα στην καρδιά μου
κ' αναλαμπίζει σαν αυγή στα όνειρά μου
και μόνο εσύ κ' ο Θεός αν το θελήσει
τότε μπορεί η σπίθα αυτή ίσως να σβήσει.

Μαντής Γεώργιος Αγγλία 2002

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Ήπειρος της γής — Μας δίνει... — Βυζαντινή νότα.
2. Όνομα σκύλου τηλεοράσεως — Παθαίνω... (ζημία).
3. Τα τρία τελευταία γράμματα της λέξης Αχιλλέας (αιτιατ.) — Φωνή κόρακα (κραυγή) — Μάρκα τσιγάρων.
4. Θεός του πολέμου (Αιτ.) — Αρχικά εταιρείας συγκοινωνιακών μέσων.
5. Πώς ονομάζεται ο κάτοικος του χωριού Χρύσω.
6. Αρχικά αερομεταφορέα - Απορρυπαντικό.
7. Οργάνωση των λαών σε... (πληθ.) — Υπάρχουν στο κρέας.
8. Αρχικά κέντρου εκπ. τεθωρακισμένων — Το σιτάρι που πάμε στο μύλο — Βυζαντινή νότα.
9. Μικρό όνομα πολιτικού (Πολωνία) — ...Μαρία.
10. Το μάλιστα στα αμερικάνικα.
11. Κάτοικος της Σάμου (γυναίκα).
12. Ένα βιβλίο εγκυκλοπαίδεια, χωρίς το τελικό γράμμα — Έμεσα ή...
13. Το αλάτι στην καθαρεύουσα — Αρχικά Αθλ. Σωματείου — Όταν χτυπήσουμε φωνάζουμε...

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Ναι μεν... — Ζαρζαβατικό.
2. Αρχικά στρατιωτικής υπηρεσίας — Οργάνωση (αρχικά) υπουργείων από αντιπολίτευση.
3. Εξηγούμαι στα... — Μελετούμε τη γεωγραφία στους...
4. Φίδι της ζούγκλας χωρίς το τελικό γράμμα.
5. Το νερό όταν παγώσει γίνεται...
6. Υποκοριστικό όνομα του Χαρίλαου — Αρχαίο γυναικείο όνομα (νύμφη).
7. Αρχικά απορρυπαντικού — ...γειά καμμένη κόσμε.
8. Θεός της Αιγύπτου — Ένα λεπτό της... — Εξηγούμαι στα...
9. Είναι... δεν κινείται — Επίρρημα.
10. Προφήτης...(όνομα) — Γυναικείο χτένισμα (βάψιμο).
11. Χαϊδευτικό του ονόματος Θανάσης — Θεά της Αιγύπτου.
12. Αερομεταφορείας... (αρχικά) — Χαϊδευτικό γυναικείο όνομα — Όταν είναι καλό λέμε τρία...
13. Βουνό της Ανατολικής Θεσσαλίας.

ΧΑΡ. ΜΠΕΤΧΑΒΑΣ

GUS KOSTOPANAGIOTIS
804-792-8817
2320 Riverside Drive
Danville, VA 24540

ΕΘΝΙΚΗ Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΑΛΚΙΑ
Ασφαλιστικός Σύμβουλος

Α.Ε.Ε.Γ.Α. "Η ΕΘΝΙΚΗ"
ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
Καρπενήσι: Τηλ. 0237025055 - 6
Αθήνα: 010 9013437
Κιν. 0974 763630

Εγκρίθηκε απ' το Δασαρχείο και θα γίνει και φέτος στις αρχές Ιουλίου κοπή ξυλείας (ελάτης) από ομάδα ξυλοκόπων του χωριού μας.
Φωτό: από παλιότερη "επιχείρηση" κοπής ξυλείας.
Διακρίνονται από δεξιά προς αριστερά οι: Θεόδωρος Καρανίκας, Δημ. Χελάς, Κων/νος Μούτσελος, Γεώργιος Θάλλας, Θωμάς Καρανής, Ταξιάρχης Μούτσελος και Γεώργιος Μαρούλης.

Ανακοίνωση για τις διαφημίσεις στην εφημερίδα μας

Παρακαλούμε τους φίλους αναγνώστες που θέλουν να διαφημίζονται μέσα απ' την εφημερίδα μας, να τακτοποιήσουν μέσα στο καλοκαίρι τις οικονομικές εκκρεμότητες με τον ταμία μας κ. Πάνο Αυγέρη που θα είναι διαρκώς στο χωριό. Εξάλλου το ποσό για κάθε διαφήμιση είναι εντελώς συμβολικό και γι' αυτό πολύ μικρό. Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την κατανόηση και την τακτοποίηση αυτής της εκκρεμότητας.

ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Ιδρύθηκε σωματείο με την επωνυμία "ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ «Ο ΕΥΡΥΤΟΣ»". Σκοπός του σωματείου είναι η διάσωση, η διατήρηση και η προβολή των ιστορικών - λαογραφικών μνημείων και παραδόσεων της Ευρυτανίας. Στις εκλογές που έγιναν στα γραφεία του συλλόγου Φουρνιωτών στις 20-05-2002, εξελέγησαν για το Δ.Σ. οι:

Πρόεδρος: Οικονόμου Γ.
Αντ/δρος: Παπαδόπουλος Ι.
Γ. Γραμμ.: Φαλλής Δ.
Ταμίας: Νταλλής Π.
Έφορος: Καρλιάμπας Ν.
Σύμβουλοι: Λαθύρης Γ. και Διώτη Όλγα
Ευχόμαστε επιτυχία στο έργο τους.

**Μας διαβάζετε
και σας ευχαριστούμε
αλλά μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας**

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ιδιοκτησία: Σύλλογος Χρυσιωτών Ευρυτανίας
"Η ΠΑΝΑΓΙΑ"
Εκδότης: Αντώνης Καρανίκας Κιουταχίας 14 Αχαρνές 13671
Τηλ-Fax: 010 2406777
Συντακτική επιτροπή: Καραθάνου Φ. Ιωάννα,
Ράμμου Αθ. Δέσποινα, Κρυστάλλη Ι. Αλεξάνδρα,
Μπετχαβάς Δ. Χαράλαμπος, Τριανταφύλλου Δ. Γρηγόρης
Συνδρομή ετήσια: 3 €

Φωτοστοιχειοθεσία - Διορθώσεις-
Επιμέλεια έκδοσης
Αριστέα Καρούζη
Εκδόσεις - Γραφικές τέχνες
Αγ. Γεωργίου 25 & Πετροπούλεως Ίλιον (Ν. Λιόσια)
Τηλ: 010-2619696 • Τηλ - FAX: 010 2619003
e-mail:karpouzi@otenet.gr

ΛΕΥΚΑΝΣΗ ΔΟΝΤΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΑ ΛΑΜΠΕΡΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

— Η λεύκανση είναι μια δοκιμασμένη διαδικασία, η οποία στοχεύει στην απόδοση ενός αισθητικού χαμόγελου. Και αυτό γιατί στην εποχή μας, τα δόντια που θεωρούνται ως όμορφα και αισθητικά πρέπει να είναι λευκά. Η λεύκανση λοιπόν είναι η τεχνική, με τη βοήθεια της οποίας, ο οδοντίατρος χρησιμοποιώντας κάποια συγκεκριμένα υλικά έχει τη δυνατότητα να τροποποιήσει το χρώμα των δοντιών προς το λευκότερο.
— Τα δόντια με τον καιρό χάνουν το φυσικό τους χρώμα και σκουραίνουν. Τους λόγους που αλλάζει ο χρωματισμός των δοντιών μας, θα μπορούσαμε να τους χωρίσουμε σε δύο ομάδες. Στην πρώτη, περιλαμβάνονται οι μεταβολές που υφίστανται τα δόντια μας με την πάροδο του χρόνου: φθορά, αύξηση πάχους οδοντίνης, μικρορωγμές κλπ. Στη δεύτερη, οι λόγοι είναι η απορρόφηση χρωστικών από τη στοματική κοιλότητα μέσω των τροφών και ποτών. Με την πάροδο λοιπόν του χρόνου τα δόντια μας αποκτούν πιο σκούρο χρώμα.

— Θεωρητικά όλα τα δόντια μπορούν να υποστούν λεύκανση. Πλην όμως στην κλινική πράξη τα δόντια κάθε ατόμου συμπεριφέρονται διαφορετικά στη λεύκανση. Συνήθως είναι πιο αποτελεσματική σε δόντια με πέτρινες αποχρώσεις και λιγότερο αποτελεσματική σε δόντια με γκρι ή καφέ.

— Η λεύκανση μπορεί να γίνει στο ιατρείο ή στο σπίτι. Στο ιατρείο γίνεται με την τοποθέτηση του λευκαντικού παράγοντα πάνω στα δόντια, αφού έχει προηγηθεί η προστασία των ούλων και έχει γίνει καθαρισμός των δοντιών και μετά ενεργοποιείται ο λευκαντικός παράγοντας. Η ενεργοποίηση του χημικού παράγοντα της λεύκανσης γίνεται με χημικό τρόπο ή με τη βοήθεια ακτίνων laser. Αυτή η διαδικασία διαρκεί περίπου 1 ώρα και συνήθως επαναλαμβάνεται 3-4 φορές με μεσοδιάστημα εβδομάδας. Στο σπίτι, η λεύκανση γίνεται με την κατασκευή ατομικών νάρθηκων, τους οποίους κατασκευάζει το εργαστήριο σε συνεργασία με τον οδοντίατρο. Στους νάρθηκες αυτούς, τοποθετείται ειδικός λευκαντικός παράγοντας και μπαίνουν στο στόμα για 1-2 ώρες την ημέρα, για διάστημα 12-15 ημερών.

Το αποτέλεσμα της λεύκανσης δεν είναι μόνιμο. Το πόσο καιρό θα διατηρηθεί, εξαρτάται κυρίως από τις διατροφικές συνήθειες του ατόμου. Ένας από τους βασικότερους παράγοντες που επανέρχεται το αρχικό χρώμα είναι το κάπνισμα. Οπότε απ' ενός θα πρέπει να διακόψει το κάπνισμα και απ' ετέρου να εφαρμόζει ανα δμηνο για 4-5 ημέρες μια αναμνηστική δόση λεύκανσης στο σπίτι.

Η διαδικασία της λεύκανσης δεν ενέχει κινδύνους για τα δόντια, ούτε φθείρεται το σμάλτο τους.

Οι όποιες μικρομεταβολές στην επιφάνεια του δοντιού, σε καμία περίπτωση δεν επεκτείνονται σε βαθύτερα στρώματα. Η μικροεπιφανειακή μεταβολή που συντελείται, αποκαθίσταται αμέσως τις επόμενες μέρες με τη βοήθεια του σάλιου.

Κατά τη διάρκεια της λεύκανσης, είτε γίνεται στο σπίτι είτε στο γραφείο, μπορεί να παρατηρηθεί μια ευαισθησία των δοντιών σε ψυχρά ερεθίσματα (παγώνουν τα δόντια). Αυτή οφείλεται στη φθορά της αδαμαντίνης (σμάλτο) που προϋπήρχε στην περιοχή των ούλων ή την εμφάνιση μικρορωγμών. Αυτή η ευαισθησία εξαφανίζεται μετά από 10 περίπου μέρες από το τέλος της λεύκανσης.

Η λεύκανση επίσης δεν έχει καμία επίδραση στα σφραγίσματα και στα υλικά των γεφυρών (πορσελάνη π.χ.). Μετά όμως τη λεύκανση, αν στα μπροστινά δόντια υπάρχουν σφραγίσματα, αυτά πρέπει να αντικατασταθούν, επειδή το χρώμα τους δεν θα ταιριάζει με το πιο φωτεινό πλέον χρώμα των δοντιών.

**ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΑΚΑΒΑΣ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ**

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Παρακαλούμε πολύ, σε περίπτωση που κάποιος χωριανός έχει αλλάξει διεύθυνση κατοικίας ή εργασίας ή αριθμό τηλεφώνου να ενημερώσει οποιοδήποτε από τα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου.

Αν δεν φτάνει το φύλλο της εφημερίδας στα χέρια σας ή άλλα έντυπα που αποστέλλονται ταχυδρομικώς, επικοινωνήστε μαζί μας!

Δε μας ενοχλείτε, μας βοηθάτε.

Επίσης αν έχετε ετοιμάσει ένα άρθρο, αν θέλετε να δημοσιεύσετε μια ανακοίνωση, είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω συνεννόηση.

Κάθε γνώμη σας για βελτίωση της εφημερίδας, γόνιμη κριτική και εμπλουτισμό της ύλης μας, θα ληφθεί σοβαρά υπόψη.

Η συντακτική επιτροπή επιζητά τη δική σας συμβολή.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων